

ELŐFIZETÉS

KELTÉN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-heteses petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitól sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, december 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Vészrejel: A békepárt győzött.
Mibe kerül az obstrukció?
Ülés a kereskedelmi kamarában.
Magyarul tanuló tiszták.
Vilmos császár betegsége.
Az aradi kereskedelmi kamara és az ob-
strukció.
A függetlenségi párt napja.
Egy szélhámos áldozatai.
Zichy Géza gróf és a „Roland mester.”
A szegény tanulók fölruházása.
Tárcsa: Rákóczi imádsága. Irta: Zichy Géza gr.
— Duci boldog akar lenni. Irta: Cylla.
Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esedél.
Irta: Lagerlöf Zelmá.

A békepárt győzött.

Arad, december 4.

A függetlenségi-párt mai értekezletén az éjszakába nyúló tanácskozás után béke mel-
lett határoztak. A párt többsége: hetven-
négy jelenvolt közül negyvenhat a békepárt
álláspontját foglalta el, azaz elfogadta
Thaly Kálmánnak határozati javaslatát, a
mely a béketárgyalások megkezdésére és a
parlamenti rend helyreállítására, nyújt ala-
pot, s a melyhez a miniszterelnök előze-
tesen hozzájárult, illetve a meginduló bé-
ketárgyalások megindítására elfogadott.

A békepárt győzött a harcosok, a hig-
gadtt megfontolás a minden áron való harc
fölött. Miután a határozatot pártkérdéssé
tették, csakis a pártból való kivonulás ál-
tal szabadulhatnak meg a harcosok an-
nak kötelező erejétől.

Ma már az egész közvélemény tisztá-
ban volt a „harcosokkal.” Refrénjuk
mindig az volt, hogy a nemzet ve-
lünk tart Gyönyörködtek a vidéki kü-
ldöttségek színes fölvonulásaiban. De
hol vannak mindezek most? Azt hisszük,
hogy ma már mesterségesen se lehetne
azokat összehozni. A lobbanékony és hi-
székeny magyar vérmérséklet, a harciasok
biztatására, hamar elhitte, hogy a kato-
nai követelések után csak kezünket kell
kinyújtanunk s vérmes hite könnyen láng-
ra lobbantotta lelkesedését. Ámde időköz-
ben volt alkalmunk az ez idő szerint főn-
forgó nehézségekkel is megismerkedni s
a közvélemény csakhamar meggyőződött
arról, hogy az obstrukció vezetői a kérdés-
nek csak a színét fordították feléje, hogy
ezzel hangulatát a maguk részére meg-
nyerjék, de a visszaját, mely a kártyáik-
ba nem illett bele, mesterségesen eltakar-
ták. A mint tehát a nemzet látta, hogy a
megoldás nem oly egyszerű, a hogy elöt-
te föltűntették, fokozatosan kijózanodott,
mert nem tévesztette szem elől a hátrá-
nyokat, melyek az obstrukció makacssá-
gából nemcsak a nemzetre, hanem az
egyesekre nézve is bekövetkeztek. Nagyon
jól tudják ezt ők is, de nem mondják;
mert csak akkor szeretnek nyíltan hival-
kodni a közvéleménnyel, mikor legalább
a látszat mellettük szól.

A hadsereg magyar részének nemzeti
irányu fejlesztése nem pártkérdés; de az
e célból kellő megfontolás nélkül indított

és még kevesebb körültekintéssel folyta-
tott küzdelem hovatovább elveszítette ma-
ga alul a talajt, mert a viszonyokat szá-
mításán kívül hagyó s ép ezért több kárt
okozó, mint eredményt biztosító hadoná-
zás tartós rokonszenvre nem számíthatott.

Annál kevésbé, mert nyilvánvaló, hogy
a harciasok szabad csapata oly elemek-
ből verődött össze, a melyek a katonai
reformok hangzatos és népszerű jelsza-
vait csak jelvényekül használják, hogy a
közbizalomba behízelegjék magukat s ala-
tomban elhítsék a reakció magvait. Az
irány kifejeződése a néppárt, mely körül
a Kossuth-párt harcias elemei és a
Szederkényi-féle tarka csoport sorakozik
az ő vegyes színeivel. Aulikusok, feudá-
lisok, ultramontánok egyvelege, a mely an-
nál inkább hemzseg, mentől jobban csipi
a Tisza-kormány szabadelvű irányja és tö-
rekvése. Igazi fegyvereit azonban nem
meri elővenni, mert az önleálcazás nem
vág a taktikájába, mely azt tartja, hogy
zavarosban legjobb halászni.

E harcias csapattal szemben sokkal
több az erkölcsi erő a Kossuth-pártban, hol
az európai látkörű vezér körül a párt
legszámottevőbb tagjai sorakoznak a bé-
kés kibontakozás érdekében. Ezzel min-
denesetre be van bizonyítva az ország
előtt, hogy a közjogi ellenzék azon ré-
szében, mely kezdet óta tárgyilagosabban
küzdött, úgy számban, mint súlyban, igen
tekintélyes azok csoportja, a kik belátták,
hogy a dolgok erőszakolása ez idő sze-

Rákóczi imádsága.

(A Nemo című történeti dalműből.)

Irta: Zichy Géza gróf.

Istenünk, nagy Isten,
Mindenek királya!
Tekints le kegyesen
Mi magyar hazánkra.
Tekints le harcára,
Bénuló karjára,
Igaz szent ügyünknek
Te légy a kővéra!
Isteni szép virág
A magyar szabadság,
Menyország kertjében
Kezddel szakítád.
Ne engedd: jogunkat
Poklokra taszítsák,
Te vagy a hatalom,
Te vagy az igazság.
Hasznomat, üdvömet
Tetődnek nem kérem,
Hadd folyjon hazámért

Utolsó csepp vérem,
Csak hazám céljához
Dicsően elérjen,
S utolsó szavammal
Nevedet dicsérem!

Duci boldog akar lenni.

Irta: Cylla.

Ducika menyasszony lett, nem éppen úgy,
mint ahogy a többi Ducik. Musik és Vicák
menyasszonyok lesznek egy-két áttáncolt és
átzsúrozott farsang után. Ducika, komolyan
és igazán szere te is a vőlegényét s azt a
büszke diadalt, hogy még csak tizenharmadik éves
s a barátok irigységét csak a mama, Bánhi-
dyné élvezte igazán.

Az egész olyan hirtelen jött s olyan új volt
a helyzet, hogy Ducika nem is gondolhatott
még az érzéseiről. De sejtette, hogy a ház-
ság egyebet is jelent, mint azt, hogy ezután
neki is lesz háztartása, amelyben éppen olyan
szuverén hatalommal fog kormányozni, mint
ittthon a mama s hogy ezután nyíltan bevall-
hatja, ha nem ő, hanem a szakácsné csinálta
a jól sikerült parfé és nem kell ártatlanul naiv

arcot csinálnia, ha a jukker asszonyszámba menő
Serédyné pikantériáin kacag a társaság.

Emlékezett, hogy mikor Zsazsa, legidősebb
nénje, elvált az urától, a nagymama olyasfélélt
mondott, hogy ő tudta, hogy így lesz. Zsazsa
nem becsülte meg a boldogságát s nem hall-
gatta meg a tanítását. Komolyan feltette ma-
gában, hogy ő nem jár úgy, mint Zsazsa s
megtanulja előre, mi a boldogság titka. Mióta
menyasszony, még nem ért rá bemenni a nagy-
mama szobájába, a familiában pedig sokkal
modernebb volt a tónus, minthogy más valaki
komoly axiomákat recitált volna a kis szerelmes
menyasszonynak.

Elhatározta, hogy bemegy a nagymamához
Zsazsával. Zsazsa ugyanis többnyire internálva
volt a nagymamához. Bánhidyné, a praktikus
mama szerint bármennyire érdekes elvált asz-
zony a társaságban, nem tartotta előnyösnek
a lányára nézve tért engedni neki.

Ducika benyitott Zsazsához.

— Zsazsám édes, jöjj le a nagymamához,
segíts nekem... megszeretném tudni, hogy kell
boldognak lenni...

Zsazsa, a ki nagyon szerette az ő tíz év-
vel fiatalabb kis bugát, mosolygott a naiv be-
szédén s szeretettel simogatta meg a viruló
arcát.

AZ ARADI KÖZLÖNY

rendkívül díszes és értékes 1904. évi
NAGY KÉPES NAPTÁRÁT
karácsonykor minden előfizető megkapja

INGYEN!

Száznál több illusztráció. Aradváros, Aradmegye s a szomszéd megyék teljes és hiteles címtára.

rint több veszélylyel fenyeget, mint a mennyi sikerrel kecsegtet s a katonai téren már eddig biztosított jelentékeny vívmányok s a belpolitika egész területén programszerűleg inaugurált fontos reformok ellenében hajlandók a törvényhozás normális munkaképessége érdekében közreműködni.

Az ország pedig valósággal sanyaló a majdnem egyéves abnormis állapotot. Nem is számítva, hogy az anyagi romlás mellett az erkölcsi hátrányok is megmérhetetlenek. Előttünk a béke nem kényelmi kérdés, nem is a kormány, vagy a párt, hanem kizárólag az ország érdeke. A kormánynak azután is kijut, sőt még inkább, mert az előtte álló nagy feladatok, melyekhez a legsürgősebb határidős ügyeken kívül programja lényeges részeinek megvalósítását is soroljuk, ugyancsak nehéz gondot és megfeszített munkát igényelnek.

Lehet, hogy a mai értekezlet nem jelenti még a végét az obstrukciónak. A kibontakozásnak lesznek még akadályai, bár a Szederkényi-párt is más hurokat penget már és ma kijelentette, hogy bizonyos kikötések mellett hajlandó részt venni a béketárgyalásokban. De a Kossuth-pártnak nagy napja volt a mai s a határozat, a melyet az ősz Thaly Kálmán javaslata alapján hoztak meg, politikai érettségükről tesz tanuságot, s nem tagad meg semmit a párt tradíciójából.

Ma győzött a békepárt, adja isten, hogy már rövid idő múlva maga a béke ülhesse meg diadalát az agyonra sanyargatott magyar parlamentben.

Mibe kerül az obstrukció?

(A tolnamegyei akcióhoz.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4

Tolnavármegyében, a hol az összes pártok együttes mozgalmát indítottak az obstrukció ellen, nagy föltűnést keltett egy tanulmányunk beillő, hosszabb hírlapi cikk, a melyet Bartal Béla tolnamegyei földbirtokos (néhai Bartal György, volt földmívelési miniszter fia) írt. A cikknek ez a címe: „Mibe kerül az obstrukció Tolnavármegyének?” de az adatai országos

jelentőségűek és méltán jellemzők az obstrukciónak.

A cikk erre az öt kérdésre ad kimerítő feleletet:

1. Mi kárunk van az obstrukciónál mint adózó polgároknak az állami, megyei és községi adók és adósságoknál, illetve az állami, megyei és községi hitel terén?

2. Mennyiben károsítja az obstrukció a megye gazdáinak jelzálog és személyes hitelét?

3. Micsoda a kára a gazdának az 1904. évi termésnél az obstrukció folytán?

4. Micsoda kárt okoz az obstrukció a megyei bortermelőnek? s minthogy a gazda és bortermelő hasznától függ a napszám is, mi kára van a mező- és szőlőmunkások kereseténél?

5. Mi kára van a megye hadköteles lakosságának az eddigi obstrukciónál és mi kára lesz a jövő évben, ha az obstrukció meg nem szűnik?

Az államhitelre vonatkozó részben kimutatja hogy a külföld, mely az ezer millió koronás konverzióval a legnagyobb bizalmát mutatta alig fél év előtt, visszaküldi a magyar papirokat, s visszakéri, az obstrukciónak hivatkozva, pénzét! Csak november havában 18 millió magyar papír jött vissza a külföldről. Az obstrukció kompromittálta az ország hitelét, s ezzel a megyék hitelviszonyára is káros hatással volt.

A gazdának nagyot ártott az obstrukció, — mondja Bartal — mert már 1904. évi elűtötte a magyar gazdát és bortermelőt az új vámtarifában biztosított nagyobb vámvédelemtől. Adatokat sorol föl arra nézve, hogy az új vámtarifa elmaradásának okán 1904 diki buza-termésüknél az obstrukció miatt métermázsánként 1—4 korona haszon már most menthetetlenül el van vesztve. Ennek a hasznát ép az osztrák gabonafogyasztók látják.

Azonban még nagyobb a kára az obstrukció folytán a magyar bortermelőnek, mert megakadályozta, hogy az olaszokkal a borvámra nézve új kereskedelmi szerződést lehessen kötni. Bartal itt a következőképp fakad ki:

„Még ha mindent megbocsátunk, mindent elfelejtünk az obstrukciónak, de azt, hogy az olasz borvám klazula életét tudatosan, kézzelkötve meghosszabbította — ezt a bűnt, ezt a fenomenális ostobaságot az obstrukciónak magyar bortermelő nem bocsáthatja meg soha!”

A kiszolgált katonák visszatartása Bartal számítása szerint négy millióval szaporította a katonai költségeket, és negyvenezer újonc kiképzésének három hónapi veszteséget okozott.

E mellé januárban 40.000 tartalékos és póttartalékos fognak behívni, a kik mind család-fenntartók és tél közepén lesznek kénytelenek családjukat elhagyni.

„Közel öt millió koronába került ez évben a parlament — mondja a cikk; — és ez öt millió koronáért a parlament nem tett semmit, hanem elpazarolt a legélesebb világverseny korszakában egy egész esztendő a magyar nemzet életéből.”

Ülés a kereskedelmi kamarában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara pénteken tartotta teljes ülését Kristyó János elnöke alatt. Az ülés az elnöki bejelentésekkel kezdődött, melyek során bemutatták a volt kereskedelmi miniszter bucsuzó levelét, Hieronymi miniszter beköszöntőjét s az elnökségnek arra adott válaszát és bejelentették, hogy az új kereskedelmi miniszter november 30-án fogadta a vidéki kamarák együttes tiszteletgését. Jelentés történt még a nyári és őszi ülési szünet alatt elintézt fontosabb ügyekről.

A napirend során mindenekelőtt kimondta a kamara, hogy kíváncsian tartja, miszerint képes levelező lapokat minden kereskedő külön iparigazolvány nélkül árulhasson. Majd egész sereg kéményseprési ügyet tárgyalt az ülés. Hunyadvármegyét újból osztotta be kéményseprési kerületekre úgy, hogy a kéményseprők a mesterségükből meg is élhessenek; Déva városnak nem engedte meg, hogy eltörölje a kerületi beosztást, Békés község kívánságára kivette a tanyai épületeket a seprési kötelezettség alól, Csanádmegyére vonatkozólag pedig kimondta, hogy a kamara ellenző véleménye dacára megalkotott szabályrendeletnek a községek által tömegesen sürgetett megváltoztatása ellen nincs elvi kifogása.

Ezután Sámson, Köröstarcsa, Körösbánya, Elek, Csanádpalota, Gyula helypénzdijszabályzatát tárgyalta a kamara, minden egyes elvben állást foglalva a községek egyoldali tarifa politikája s az ebből folyó helypénzfelemelés ellen. Megengedte a kamara, hogy a dévai hetipiac szombatról szerdára, az aradszentmártoni piac szerdáról hétfőre helyeztessék át, ugy ezeknek, mint Bánhegyesnek véleményezte az állatfelhajtási jogot, ellenben a kisjenőieknek a község által is ellenzett kérelmét egy második hetipiac engedélyezése iránt elutasította, mert erre a közforgalom érdekében semmi szükség sincsen.

Több iparkihágási ügy véleményezése után határozatba ment, hogy a kamara az aradhegy-

— Gyermek, hát azt hiszed, hogy azt akar-ni, tanulni lehet?

— Nos, így. Te nem hallgattál a nagymamára, azért jöttél el az uradtól. Nem becsülted meg a boldogságot. Így mondják... Én meg akarom tartani a magamét és hallgatni akarok a nagymamára.

— Ugy hát menj magad, — mondta szeliden Zsazsa és Duci sokkal gyermekebb volt se hogy észrevette volna, hogy fájdalom is rezeg a néne hangjában.

A nagymamától csakhamar visszatért Duci s látszott az arcán, hogy sehogysincs kielégítve. Feltárt misztériumokat, érdekes dolgokat várt s a nagymama csupa — valószínűleg okos és bölcs — de ismert és unalmas jótanácsokat mondott s többször ismételtette, hogy ne tegyen úgy, mint Zsazsa. De arról, hogyan tett Zsazsa, arról nem beszélt, Duci Zsazsától akarta megkérdezni; de a nénjét leborulva találta az íróasztalára s nem merte megszólítani.

Alkonyodni kezdett. Zsazsa magához vonta Ducit, leültek a keveretre szorosán egymás mellé, az arcuk is összeért.

— Szeretted Zoltánt?

— Nagyon.

— Persze. Én is ezt mondtam, én is ezt éreztem akkor. S az uramat... az uramat is szerettem egy darabig...

— És azután? vallotta a nénjét kíváncsian Duci.

— Azután? ... Talán azután is... talán, — tette hozzá halkán, elhalóan Zsazsa — talán még most is...

Duci úgy érezte, hogy a Zsazsa szeme táján valami nedvesség van és nem mert kérdezni semmit.

Hallgattak jó ideig, s mire egészen besötétedett, újra megszólalt Zsazsa:

— Nem tudom, jót teszek-e vele, ha mindent elmondok neked, s feltárom az én életem tragikumát előtted. De hát úgy is le kell vetned a gyermekcipőket, mielőtt elindulsz a komoly élet útján. Talán okulsz az én sorsomból, ha lehet... Ha lehet, mert hiszen oly kevéssé tudjuk kormányozni a sorsunkat. Oly öntudatlanul rohantunk a vesztünkbe, ha...

Újra csend lett. Zsazsa küzdeni látszott az emlékeivel, melyek megrohanták, s tépték a lelkét.

— Látod Duci, — szólalt meg később — én is boldog akartam lenni, mint te és nem sikerült.

— Te voltál az oka, vagy más?

— Itthon úgy tartják, hogy csak magam én... én nem tudok felelni magamnak sem. És mégis néha úgy érzem, Jenő volt a hibás, vagyis ő is hibás volt valahánnyire. Oly balgák a férfiak. Nem elég meghódítani... megtartani minket... az a nehéz.

Te ezt nem érted édes. De én... én győtrő álmatlan éjeken sokszor kárhoztatom Jenőt az

én tévedésemért. Lehet Duci, hogy igazságtalanság tölem ez; de úgy érzem, nem csak a lelkemet csitítom, ... nem csak a magam mentességét keresem, mikor fellázadok Jenő ellen, amiért nem kutatott a lelkemben az első laza ölelés, az első langyos csók után, amit tölem kaptam... Ha keresi az okot, akkor még megóv, megvéd, megtart, ha vigyáz rám...

— Ha vigyáz rád, — ismételte gépiesen Duci.

— Ne ámudj el ezen Duci, olyan a nevelésünk, hogy soh'sem szabadulnak fel egészen az önzés szükségé alól s az asszonyi önállóság nem mindnyájunknak való.

— Mi történt köztetek? — sürgette kíváncsian a nénjét Duci.

— Arról keveset tudnak itthon, én soh'sem beszéltem róla... Elmondjám-e neked, amit eddig rejtettem, őriztem? Nem riasztalak meg vele? A mézeshetek láza, az első idők mámore után... igen, akkor kezdtem valami ürességet érezni a szívemben, mert bohó aszszonyyszel azt hittem, hogy szerelmes sutogásnak örökké kell tartania s titkon vádoltam az uramat, hogy elhanyagol... Sokáig töprengtem ezen, végre belenyugodtam és nem tudtam megérezni azt az erős, nyugodt és kitartó szerelmet, ami az uram szívében élt... a helyett rám borult valami fagyos közöny az uram iránt. Aztán unatkoztam, később szörközést kerestem és... és találtam... Ne

aljai helyi érdekű vasutat erkölcsi támogatásban részesül s átír Aradváros közönségéhez, hogy a vállalkozás sikerét a maga részéről is mozdítsa elő. A pékiparosokra terhes munkaszüneti rendelet megváltoztatása érdekében szintén felír a kamara a kereskedelmi miniszterhez és feliratát támogatás végett megküldi az összes hazai kamaráknak.

Számos apróbb ügy letárgyalása után bemutatatták a kamara múlt évi zárszámadásait, melyeket a számvizsgáló bizottság átvizsgált és rendben találta, megállapították ezután a kamara jövő évi költségvetési előirányzatát 36.047 korona fedezettel, 34.516 korona szükséglettel és 1531 korona fölösleggel.

Jelen voltak az ülésen Kristyó János elnök, Éles Armin és Reinhart Gyula alelnökök, Bing Vilmos, Funkelstein József, Heinrich Sándor, Kohn S. N., Kohn Zsigmond, Schwarz Simon, Singer Gyula, Tedeschi Viktor, Wadovszky Gusztáv, Glück Károly, Müller József, Réthy Viktor, Rozmanith Albert, Steigerwald Alajos, Inokai Tóth Lajos, Walder Gyula betagok, Achim János, Lélek István, Németh Lajos és Girzik Adolf kültagok, Deutsch Bernát és Berán Antal levelező tagok, Marschall Lajos dr. és Edvi Illés László titkárok.

Egy szélhámos áldozatai.

(Két testvér története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Négy hónappal ezelőtt Martonvásárról két testvér: Stasza József és Stasza Amália jött fel Budapestre. Atyjuk földes gazda volt és mikor augusztus hó 15-én meghalt, 1000—1000 koronát hagyott hátra mindegyiknek.

Egy szép napon aztán beállított a Stasza testvérekhez egy „ur“, aki azt állította, hogy ő Budapesten egy nagy gyárnak az igazgatója.

— Hallottam magukról, hogy becsületes emberek; én pedig sokat adok a becsületes-ségre, és azért felkerestem magukat, hogy a gyáramban elhelyezzem magukat.

A testvérek roppant hálásan fogadták az „igazgató urat“, aki Foky Mihály Miklósnak nevezte magát. A távozása előtt találkat adott a két testvérnek. Józsefet első kocsisnak, a leányt pedig szobaleánynak szerződtette. A randevu az igazgató állítólagos kerepesi-uti lakásán lett megállapítva. Amikor a boldog testvérek Budapestre érkeztek, a déli vasut indóházában egy urias külsejű ember várta őket.

— Magok a Stasza testvérek? — kérdezte tőlük. Az igenlő válasza így folytatta:

döbbenj meg Duci, csak játék volt még akkor. Kacér, szeszélyes játék, de csak játék s az én lelkemben is megvetés élt... akkor még... a vétkező asszonyok iránt...

— Es Jenő?

— Nem vett tudomást róla. Talán büszke volt ahhoz, hogy féltékeny legyen, talán nagyon bizott bennem, de én azt hittem balgán, botorul, hogy nem törődik velem... Nem volt mi visszatartson, játszottam tovább. Oh, ha akkor... ha Jenő akkor magához ragad... Mit tudom én hogy történt tovább! Hogyan vesztettem el az eszemet, mint lett ajatékoól veszedelem? Csak két erőszakosan ölelő kara emlékezem, ajkamra tapadó szomjas ajakra, melynek türttem... türttem és viszonoztam a csókját... és Duci... az a két kar... az a csókoló ajak... az... nem az uramé volt... Arról az utolsó jelenetről, ami köztem és Jenő közt lejátszódott nem beszélek neked édes, a te érintetlen, tiszta lelked ne sejtse meg azt soha.

A mi szenvedés, a mi bűnhődés asszonynak juthat, azt mind, mind átéltem... elkésve ketségbeesetten éreztem akkor, menyinyire szeretett az uram... Szeretett... és én is...

Azt a hosszú csendet, a mely ezután következett megint a Duci félnék kíváncsisága törte meg:

— Hát akkor jöjjenek velem, mert az igazgató ur azt mondta, hogy vezessem magukat hozzám!

Az utcára érve kocsihoz ültette a testvéreket és elvitte őket a Kerepesi-ut egyik nagy palotájába. Az első emeletre cipelte őket, egy irodához. Az iroda azonban zárva volt.

— Nini, egészen elfelejtettem — szölt a szolgál, — hiszen már elmúlt dél. Az igazgató ur valószínűleg a kávéházban van már!

Ezzel levezette a két testvért az utcára és onnan egy kávéházba. Az „igazgató ur“ ott ült egy másik uri emberrel. Amikor meglátta a testvéreket, hangosan felkiáltott.

— Azt hittem, hogy nem jönnek el és ebédelni mentem. Kerüljenek közelebb és üljenek le.

Az igazgató ur hozatott két üveg sört és elkezdett beszélgetni velük.

— Hát ott hagyták Martonvásárt egészen?

— Igen. Mindent eladtunk.

— Csak nem viszik magukkal a pénzt is?

— De igen.

— Borzasztó, jobb volna takarékpénztárba tenni.

Addig-addig beszélt nekik, míg átadták pénzüket, összesen 5000 koronát neki.

— Majd titkárom — szölt a mellette ülő és őt folytonosan nagyságos igazgató urnak szólító urra mutatva — átveszi a pénzt és délután átadja a takarékpénztárnak.

Gyanútlanul váltak el a testvérek tőle. Többet nem látták az igazgató urat, mert a mikor az irodába mentek fel, ott senki sem ősmerte őket és amikor erőnek erejével ott akartak maradni, rendőrrel kísértették őket az utcára. Szegény emberek nem tudták megérteni, hogy az „igazgató ur“ csaló, és csak a pénzükre volt szüksége. A testvérek a főkapitányságon emeltek panaszt, de hiába a csaló nem került kézre eddig. Mit tehettek egyebet, visszatértek Martonvásárra, mivel becsületes foglalkozást nem tudtak Budapesten kapni. Ma hír jött róluk. Az este öngyilkossági kísérletet követtek el. A Székesfejervárról elindult vonat elé akarták magukat vetni, de csak a férfinak sikerült terve. A vonat elűtötte. A szerencsétlen ember meghalt. A leánynak nem történt semmi baja.

— Es a másikat? Nem azt szeretted ha...

— Ez sem neked való édesem. Nem tudj te arról, hogy vannak lángok, melyek egymást emésztik s vannak szívek, melyek két multat siratnak egyszerre, keservesen...

Zsazsa gyöngéden magához szorította a kis hugát, dedegette simogatta az arcát, Duci pedig azon gondolkodott, hogy ime Zsazsa sem arról beszél, hogy kell boldognak lenni. Az ebédőlőből behallatszott a vőlegénye hangja. Stőtösen bontakozott ki, nénye karja közül s minden szó nélkül magára hagyta Zsazsát.

A vacsora alatt azonban szokatlanul komoly és csendes volt s arról tűnődött, hogy még kifaggya Zsazsát a két multat sirató szívről, a mi olyan talányos... Később valami sejtélem ébredt fel benne. Kiszökött s egy régen őrzött porladozó ibolyaszirmot csomót szört a tűzbe. Zavartan ült vissza a vőlegénye mellé s azon igyekezett, hogy apró, csipkés zsebkendőjével a jegygyűrűt törölje mentől fényesebbre.

Mikor magukra maradtak édes bizalommal hajtotta a fejét vőlegénye vállára. Majd felemelte rózsapírban égő arcát, zavartan nézett vőlegényére, a ki nem tudta megérteni a kérés kérdést:

— Zoltán, ugy-e vigyáz majd rám? Vigyázzon rám édes!

Vilmos császár betegsége.

(Aggasztó hírek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 4.

A német császár betegségéről, a melyet először egész jelentéktelennek, könnyű természetűnek mondtak, egyre komolyabb hírek érkeznek. Különösen megerősíti ezeket, hogy a német birodalmi gyűlés trónbeszédét nem a császár, hanem a kancellár tartotta meg. A császár állapota nem engedte meg, hogy megjelenjék a birodalmi gyűlés előtt és szavát hallassa. A kancellár beszélt helyette, a trónbeszédet olvasta föl. Ennek révén megerősödött az a föltevés, hogy Vilmos császár baja mégis csak komolyabb, mint hirdetik.

Még jobban megerősíti ezt, a mint Berlinből táviratozzák, a *Preussisches Correspondenz* az a ma megjelent értesülése:

A tegnap elhangzott trónbeszéd megemlékezik a császár meggyógyulásáról. Fájdalom, nem lehet teljesen nyugodt lélekkel állítani, hogy a gyógyulás bekövetkezett volna. A legutóbbi napokban, az udvari ebédek alkalmával, a császár írott cédulákkal vett részt a beszélgetéseken. *Hangját használnia nem szabad.* A mikor a tilalom ellenére nalkan beszélgetni próbált, nagy aggodalmat okozott környezetében.

A császár nagyon meg van viselve, és látogatói úgy vélik, hogy a császárt betegsége néhány nap alatt teljesen megöregítette. A Preuss. Corr. jelentése így végződik: Mindenütt, szerte az egész birodalomban komoly aggodalom uralkodik a császár egészségi állapota miatt.

Ezzel egyidejűleg a német császár nővérének komoly betegségéről érkezik hír Berlinből. Sarolta szász-weimeri hercegnő, Vilmos császár legidősebb nővére rákbajban szenved. A hercegnőt a múlt hónapban egy frankfurti fogorvos fogbetegsége miatt kezelte és néhány nap előtt megállapították, hogy a hercegnő nem fogbetegségben szenved, hanem a fájdalmakat egy alsó álkapcsos képződött rákos természetű daganat okozza.

Magyarul tanuló tisztek.

(A hadtestparancsnokság rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

A Szeged és Vidéke a temesvári hadtestparancsnokság egy szenzációs rendeletéről ad hírt, a mely állítólag a szegedi 46. gyalogezred parancsnokságához érkezett volna. A hír kevésbé valószínűen hangzik ugyan, de ha ez tény, akkor a hadtestparancsnok rendelete bizonynyal megjött az aradi közös ezredek parancsnokságához.

Az említett lap szerint a rendelet meghagyja a gyalogezredek parancsnokainak, hogy a magyarul nem tudó tisztjeinek — századostól lefelé — rendszeres oktatást adjanak a magyar nyelvből.

Ez a lényege a rendeletnek, a mely céljának megjelölése nélkül hagyja meg a magyar nyelv oktatását.

A hír annyival furcsábban hangzik, mert ha, — amit Tisza István gróf programjában határozottan kilátásba helyezett — a magyar tiszteknek magyar ezredekhez leendő visszahelyezésére vonatkozó több évtizedes rendelet most már végrehajtják és a magyar tiszteket hazahozzák, nincs semmi pozitív hadászati értéke annak, ha a közöttünk élő idegen tisz-

teket, akik a kölcsönös áthelyezés folytán átvándorolnak Ausztriába, most megtanítják magyarul. A nemzeti szellem szempontjából mindenképen öröndetes dolog volna az, ha a közös hadseregnek minden tisztje tud magyarul is, de nem valószínű, hogy egyedül ilyen szempontból rendelte volna el a magyarosítást a hadügyminisztérium s annak intézkedése nyomán a temesvári hadtestparancsnokság.

Mindazonáltal a szegedi lap azt írja, hogy a rendelet megérkezésétől föltétlenül kompetens forrásból vette a hírt s hozzáteszi, hogy a szegedi 46. gyalogezred parancsnoksága a rendelet végrehajtására a következő intézkedéseket tette:

A magyarul nem tudó 18 tisztet egy főhadnagy fogja rendszeres oktatásban részesíteni heti hat órában. Minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 2 órától négyig tanulnak a tisztek, akiket mindaddig oktatásban részesít az erre kiválasztott főhadnagy, míg teljesen el nem sajátítják a magyar nyelvet. A tisztek e hétfőn, délután kapják az első oktatást.

Az aradi kereskedelmi kamara és az obstrukció.

(A második állásfoglalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma tartott teljes ülésében újból foglalkozott az obstrukció ügyével. Először tudvalevőleg május 29-én volt ez a kérdés szönyegen a kamarában s akkor, midőn a kamara azt remélte, hogy helyre fognak állni a normális állapotok, egy egyszerű deklarációval intézte el a felmerült kérdést; akkor a budapesti kereskedelmi és iparkamarának felirata adott alkalmat a vitára. Akkor a kamara többsége kimondta, hogy nem politizál, de sajnálkozását fejezi ki a közgazdasági érdekkörökre mostoha, hátrányos és káros helyzet föltt.

Most azonban, mikor azóta fölesztendő mult el a nélkül, hogy a veszélyeztetett közgazdasági érdekek érvényesülését megengedné az obstrukáló parlamenti ellenzék, más felfogás került felül a kamarában és a most hozott határozat sokkal határozottabb és nyomatékosabb az elsőnél.

Az Országos Iparegyesületnek a lapokból ismert állásfoglalása képezte a tárgyalás kiinduló pontját. Ezt a közös bizottság következő határozati javaslat kíséretében terjesztette elő a teljes ülésnek:

Tekintettel arra, hogy a magyar törvényhozás munkája az áldatlan politikai viszonyok miatt már egy esztendőnél hosszabb idő óta s ünetel, tekintve, hogy a törvényhozási működés kényszerű megakadása miatt a legfontosabb és immár égetően sürgős gazdasági kérdések nem nyerhetők megoldást; tekintve, hogy az Ausztriával megújítandó kiegyezés, az autonóm vámtarifa és ezzel kapcsolatban a külállamokkal kötendő kereskedelmi és vámszerződésnek a pangó ipari felélesztése céljából régóta várt állami beruházási törvény, de ezeken kívül egyéb fontos gazdasági érdekű törvényhozási alkotások se létesíthetők addig, míg a törvényhozás ujra vissza nem nyeri munkaképességét:

mondja ki a teljes ülés, hogy a törvényen kívüli állapotnak haladéktalan megszüntetését és az állami szervezet rendszeres működésének megindítását életbevágó gazdasági szükségességnek tekinti, ez érdekből feliratot intéz az országgyűlés képviselőházához és a társ kamarákkal együttesen tartandó országos kamarai értekezleten is sülyt kíván adni ennek a kívánságának.

A közös bizottság javaslatát egyhangulag, éljenzések között fogadta el a teljes ülés.

MULATSÁGOK.

(=) Az Aradi Kereskedők Körének a szombatira tervezett, második monolog-estéje elmarad. E helyett szombat este kilenc órakor a kör vigalmi bizottsága a tervbe vett Szilveszter-estély ügyében tart ülést, a melyre a vigalmi bizottság összes tagjait ez uton kéri a megjelenésre Kormos Sándor, vigalmi biz. elnök.

A függetlenségi párt napja.

A béke-frakció győzelme.

(Négy határozati javaslat. — A határozati pártkérdés. — A kibontakozás útján.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 4.

Ez a nap, a magyar politikában, egészen a függetlenségi párté volt. A képviselőház ma nem tartott ülést, hogy a párt békés és harci-frakciója megegyezhessen egymással. Minden más esemény szünetelt, és a szabadelvű párt nagy értekezlete óta nem vártak úgy pártkonferenciát, mint a Kossuth-pártnak ma estére összehívott gyűlését.

A nappalt pedig ennek a gyűlésnek előmunkálatai foglalták le. Délelőtt a harci párt tartott értekezletet, a melyen a Thaly-Kossuth-féle javaslaton kívül még három határozati javaslatot terjesztettek elő. Délután a békések konferenciáztak, Kossuth Ferenc lakásán. Ennek végeztével pedig a miniszterelnök magához hívatta Kossuthot és Thalyt, és az a határozati javaslatukon némi módosítást kívánt, a mihez a békefrakció hozzájárult.

A függetlenségi párt értekezlete fél kilenctől éjfélig tartott s azon a párt negyvenhat szóval huszonnyolc ellen elfogadta a békefrakció javaslatát, amely most már a kibontakozás és a parlamenti rend helyreállításának alapjául szolgálhat. A párt határozatát kötelező erejűnek mondták ki és remélik, hogy azt a béke fogja nyomon követni. A határozatot már a képviselőház holnapi ülése elé terjesztik, és az előreláthatóan megváltoztatja a Ház hangulatát.

A mai eseményekről a következő távirati tudósítást vesszük:

A harciasok értekezlete.

Ma délelőtt a függetlenségi pártkör helyiségében a párt harcias tagjai előértekezletre gyűttek össze. Az előértekezleten Thaly Kálmán elnökölt és jelen voltak a következők:

Babó Mihály, Bakonyi Samu, Nesi Pál, Makkai Zsigmond, Papp Elek, Sturmán György, Kecskeméthy Ferenc, Egry Béla, Pozsgay Miklós, Rigó Ferenc, Thaly Ferenc, Mukics Simon, Kubik Béla, Pap Zoltán, Luby Béla, Luby Géza, Marjai Péter, Gabányi Miklós, Leszkay Gyula, Kelemen Béla, Barabás Béla, Fáy István, Reich Aladár, Visontai Soma, Koller Tivadar, Lengyel Zoltán, Rátkay László, Balog Mihály, Rákosi Viktor, Bizony Ákos, Kálosy József és Ráth Endre.

Osszesen harmincketten tehát, Thaly Kálmán nélkül. Távollétüket kimentették, de csatlakozásukat bejelentették Sebess Dénes és Bedőházy János.

Az értekezletet Thaly Kálmán nyitotta meg. Elmondotta, hogy azért vállalkozik e szerepre, hogy a párt bomlását megakadályozza. Hivatkozik harmincöt éves politikai multjára, mely kizárja annak a felfogásnak felülkerekedését, mintha ő a nemzeti követelésekből bármit is engedne. Elmondja, hogy a béke érdekében a párt vezetősége megbeszéléseket folytatott egymás közt és a kormányelnökkel. Ennek eredménye a következő határozati javaslat, a melynek tartalma szerinte a párt tagjait kielégítheti. A határozati javaslatot este a pártértekezlet elé fogja terjeszteni. Szól pedig az következőképen:

„Mondja ki a függetlenségi és 48-as párt, hogy gróf Tisza István miniszterelnöknek a kormány bemutatkozása alkalmából tett kötelező ígéretei mellett a képviselőháznak 1903. november 30-án tartott ülésén a választási törvénynek módosítására vonatkozó kötelezettség vállalását tudomásul veszi és azoknak pontos megtartását, illetve teljesítését kötelezőszerűen és éberen ellenőrizendő. Azon esetben pedig, ha a képviselőház 1903. nov. 27-én a párhuzamos ülések tartásában a házszabályokba ütköző módon meghozott határozata hatályon kívül helyezettik és ha a miniszterelnök a Ház előtt kinyilatkoztatja, hogy az ország joga ahhoz, hogy az államnyelv a hadseregben kellőképpen érvényesüljön, kétségbe nem vonható, mert alkotmányunk szerint minden jog a nemzettől ered és annak életbeléptetéséhez az alkotmányok tényezőnek, de csakis ezeknek, együttes hozzájárulása szükséges: akkor kijelenti a függetlenségi és 48-as párt, hogy a képviselőház rendes mederben való tanácskozásainak folytatását lehetővé teendő: a rendkívüli és kivételes esz-közöknek további alkalmazásától eláll. Ugyancsak a párhuzamos ülések tárgyában hozott határozatnak hatályon kívül helyezése esetén az 1903. évi ujjoncjutalékról és az ujjoncjutalásról szóló javaslatoknak soron kívüli tárgyalását nem ellenzi. Ünnepiesen kijelenti egyszersmind, hogy a párt egyik legfőbb programpontjaul vallott önálló magyar hadsereg intézmények létrehozatala, valamint az ehhez közeledést képező magyar vezényleti és szolgálati nyelvrnek, nemzeti jelvényeknek, magyar tisztképzésnek, magyar katonai törvénykezésnek és egyéb nemzeti jogoknak mielőbbi életbeléptetése érdekében minden alkalommal teljes erejéből küzdeni fog és azokat napirenden tartandja.”

Bizony Ákos szólalt fel, azt hangoztatta, hogy a párt Tisza Istvánnal semmiféle megálapodásba nem mehet bele.

Kubik Béla a következő felszólaló ugyanazt a felfogást hangoztatta. Szerinte először a Tisza kormánynak előbb mennie kell, akkor lehet a békéről tárgyalni.

Bakonyi Samu szólalt fel ezután s a magáról külön határozati javaslatot nyújtott be. Ez így szól:

„A magyar nemzetnek az a törvényes joga, hogy a magyar hadseregnek, mint az összes hadsereg kiegészítő részének vezényleti és szolgálati nyelve a magyar államnyelv legyen: kétségbe nem vonható és a magyar nemzet ezen jogához, mint a magyar állam önállóságának egyik természetes követelményéhez annak tényleges megvalósításáig is ragaszkodik. Ha biztosítható, hogy a nemzet ezen elidegeníthetetlen jogának sértetlen fenntartása országos határozattal kimondatik, továbbá, ha a képviselőház a költös ülésekre vonatkozó határozatát annak kimondásával, hogy az precedensül nem szolgálhat, hatályon kívül helyezi, a kormány pedig kötelező kijelentést tesz arra nézve, hogy a házszabályokat a jelen or-

szágyülés tartamán érinteni nem kívánja: a függetlenségi és 48-as párt *kész a parlamenti rend helyreállítására és dek.ében az összes pártok megbízottainak közreműködésével tartandó tanácskozásban résztvenni.*

Thaly Ferenc volt a következő szónok. Szerinte most a Ház előtt a pártnak egy a házel-nők ellen való bizalmatlansági nyilatkozata fekszik, mely mindenedeg elintézetlen. Ezt kell előbb elintézni a házszabályokon elkövetett sérelem reparálásával. A béke föltétlenül a legminimálisabban a következő külön határozati javaslatában foglaltakat tartja szükségesnek:

„A magyar nyelvnek mint állami nyelvnek gyakorlati érvényesítése az állam-élet minden terén, úgy a magyar hadsereg terén is, egyedül a magyar törvényhozás (király és országgyűlés) hatáskörébe tartozik.”

Thaly után Visontai Soma beszélt, majd

Barabás Béla emelt szót. Ő a Thaly Kálmán-féle határozati javaslatot oly képpen tartja kiegészítendőnek, hogy a mennyiben parallel-ülésekre vonatkozó ház-határozat nem úgy helyeztetik hatályon kívül, hogy annak házszabálysértő voltát a kormány ki nem jelenti, akkor a régi párt-határozat marad érvénybe, mely tudvalevően az obstrukciónak a legkiméletlenebb fegyverekkel való folytatását mondotta ki.

A délelőtti megbeszélés belenyúlt a kora délutáni órákba is és a megbeszélésből is már az a vélemény jegecesedhetett ki, hogy az este nyolc órára hirdetett pártértekezleten erős harcok lesznek a békejavaslat körüli és egyhangu határozat hozása több mint valószínű.

Végül Papp Elek indítványára elhatározták, hogy a ma esti értekezleten mindenekelőtt Rátkay biztosítani fogja Kossuthot a párttagok szeretetéről és kérni fogja, hogy tartsa meg a pártelnökséget. Mindaddig pedig, míg a képviselőház ki nem mondja, hogy a kettős ülések bevezetése házszabályellenesen jött létre: semmiféle tárgyalásba a párt nem bocsátkozik.

Ezzel az értekezlet délután fél kettő órakor véget ért.

A békepártiak.

A függetlenségi békepártiak több vezető embere ma délelőtt Kossuth Ferenc lakásán értekezletet tartott, a melyen a Thaly Kálmán által ma este előterjesztendő határozati javaslattal foglalkoztak.

Élénk megvitatás tárgya volt, hogy a ma esti állásfoglalás kötelező pártkérdéssé tétessék-e, vagy pedig egyezzenek be, hogy a kisebbség a párt-határozat után is azt teheti, a mit akar. Voltak, a kik az utóbbi álláspont felé hajlottak, mert azt hitték, hogy ezzel jobban megóvják a pártegységet. A vitatkozásnak azonban Thaly Kálmán véget vetett azzal, hogy e tekintetben a pártszabályok félremagyarázhatatlanul intézkednek, a mennyiben kimondják, hogy a párt-határozatokat minden párttag köteles tiszteletben tartani. Bármiként határoz tehát ma este a párt, az mindenképp egyaránt kötelező.

A harci párt határozati javaslatainak ügyében délután Kossuth Ferenc lakásán a békepárt előkészítő értekezletet tartott, a melyen részt vettek:

Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, Tóth János, Komjáthy Béla, Justh Gyula, Barta Odón, Barta Ferenc, Farkas Balázs, Endrey Gyula, Malatinszky József, Szalay László, Sebess Dénes, Kovács Gyula, Hilberth Károly, Olay Lajos, Kacs Kovits Géza, Brázay Kálmán, Kapotsffy Jenő, Szathmári Mór, Veress József, Hentaller Lajos, Mezössy Béla, Boda Vilmos, Beniczky Arpad, Krasznay Ferenc, Madarász Imre, Lu-

kács Gyula, Polónyi Géza, összesen: huszonheten.

A ma esti értekezleten való részvételüket Kossuth Ferencnél bejelentették a következők: Benyovszky Sándor, Pichler Győző, Jékely Zsigmond, Hegedüs Károly, Putnoki Mór, Polezner Jenő, Bernát Lajos és Molnár Ákos, a kik okvetlenül Kossuth Ferenc mellett fognak szavazni: összesen tehát harminchatan. Azonban remélik, hogy még többen lesznek, a kik a békepártiakhoz csatlakoznak.

A miniszterelnöknél.

A késő délutáni órákban Tisza István gróf meghívása folytán Kossuth Ferenc és Thaly Kálmán a miniszterelnöknél voltak. Tisza István gróf azon óhaját fejezte ki, hogy abban a határozati javaslatban, a melyet Thaly a délelőtti értekezlet során előterjesztett, a miniszterelnök deklarációjára vonatkozó pontekként módosíttatnék:

„ha a miniszterelnök a képviselőház előtt kinyilatkoztatja, hogy Magyarországon minden jog, s így a védszervezetben a vezérleti és vezényleti nyelvre vonatkozó jogoknak forrása a törvényhozásban megnyilatkozó nemzeti akarat.”

Kossuth és Thaly a miniszterelnök ezen módosítását közölték a békepárt tagjaival, a kik azt elfogadták. Ilyesformán a határozati javaslat ekként módosult formájában várt az esti értekezletre.

A békepárt győzelme.

(A függetlenségi párt értekezlete.)

Rendkívül nagy, izgatott érdeklődés előzte meg a függetlenségi pártnak ma esti nyolc órára hirdetett értekezletét, a mely hivatva volt a pártnak állásfoglalása tekintetében véglegesen dönten. Nyolc óra előtt nagy számmal gyülekeztek a képviselők a pártkörbe, sokan jöttek el a kültagok közül. A párthoz tartozó képviselők ötnök kivételével mind megjelentek.

A hangulat izgatott, de rendkívül békés volt. Sokan üdvözölték Thaly Kálmánt, a ki ideiglenesen elnöke a pártnak. A harcos és békés függetlenségiiek semminő indulatosságot nem mutatnak egymással szemben. Bizonyos kapacitálások is folynak, de már előrelátható, hogy a békepártiak fognak győzni. Többen a harcosok közül még a konferencia előtt kijelentik, hogy a békepárthoz csatlakoznak. Így Papp Zoltán is a békések csoportjához csatlakozik.

Az értekezletet fél kilenc órakor nyitotta meg Thaly Kálmán. Ismertette az értekezlet célját, azután meleg szavakban hangoztatta a párt egységének szükséges voltát. A határozati-javaslat, a mely a mostani értekezleten előterjesztésre fog kerülni, az összes párttagok igényeinek, intencióinak megfelel; kérte, hogy ahhoz a párt csatlakozzék.

Rátkay László a gyűlés elején meleg szavakban fejezte ki a párt ragaszkodását Kossuth Ferenc iránt és kérte, hogy a pártelnöki tisztet, a melyet az összes párttagok megelégedésére töltött be, tartsa meg továbbra is.

Kossuth Ferenc, megköszönve a párt bizalmát, kijelentette, hogy elhatározását

a körülmények további alakulásától teszi függővé.

Ezután fölolvasták a Kossuth-Thaly-féle határozati javaslatot, a melyet a harci párt ma délelőtti ülésén is benyújtottak. (A javaslat szövegét azon részben közöljük.) A javaslatban csak ez a módosítás van, a miniszterelnöknek a Házban teendő nyilatkozatánál: „ha a miniszterelnök a képviselőház előtt kinyilatkoztatja, hogy valamint minden jog, így a hadsereg vonatkozó jogok, köztük a szolgálati és vezérleti nyelv a nemzeti akaraton alapul.”

Kossuth Ferenc hosszabb beszéddel szólalt föl a javaslata mellett. Kijelentette, hogy a függetlenségi párt harci fegyvere nem az obstrukció, és a párt nem csupán akkor harcol, ha obstruál. Ha folyton obstrukciónának, csak alkalmat nyújtanának az abszolutizmus alkalmazására, az alkotmány fölfüggesztésére. Nem szabad engedni, hogy a közhitbe ily jelszavakat vessenek. Az eredmény, a melyet a párt hosszas küzdelem után a katonai kérdések és a nemzeti engedmények terén elérhetett, a legfényesebb, a melyre csak számítani lehetett. Ideje most már, hogy a harcot beszüntessék.

Ezután előterjesztették a többi határozati javaslatokat: Bakonyi Samu, majd Thaly Ferenc, és végül Barabás Béla. Mindegyik hosszabban indokolta a maga álláspontjának helyes voltát.

Lengyel Zoltán is felszólalt, aki a harci folytatását ajánlotta. Azért óhajtja ezt, — ugymond — mivel biztos forrásból tudja, hogy a hadügyminiszter és a honvédelmi miniszter oly kijelentéseket tettek, a melyek szerint ha az ellenzék a harcot folytatja, katonai részről újabb engedményeket fognak tenni.

Hosszas, beható disputa következett ezután, a melyben a pártnak majd minden számottevő tagja részt vett.

Közel éjfélre járt az idő, a mikor a vitát befejezték és Thaly elnök elrendelte a szavazást. A szavazás eredménye a következő:

Kossuth-Thaly javaslata mellett	46
Ellene	28

párttag szavazott és így tizennyolc szótöbbséggel a béke-párt győzött.

Óriási éljenzés követte a határozat kihirdetését.

Polónyi Géza nyomban ezután fölállt és kijelentette, hogy ez a határozat kötelező erővel bír, s a párttagok vagy elfogadják azt, vagy pedig kötelesek a pártból kilépni.

Kossuth Ferenc az ülés végén lelkes ovációk közepette ismét elfoglalta az elnöki széket és azt indítványozta, hogy Thaly Kálmánnak az értekezlet vezetéséért, nemkülönben annak előkészítése körül kifejtett fáradozásaiért a párt jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon. Ehhez az értekezlet lelkesedéssel hozzájárult.

Azoknak a párttagoknak, akik a Kossuth-Thaly határozati javaslat ellen szavaztak, egy része nyomban az értekezlet után kijelentette, hogy a párt-határozatnak alávetik magukat, valószínűleg így tesznek

a többien is és a béke biztosítottak vehető.

A ma esti párthatározat már a képviselőház holnapi ülésén fog ratifikáltatni; a határozatot a párt bejelenti a Háznak, a mire a miniszterelnök megteszi a kívánt kijelentéseket.

A függetlenségi párt határozata a szabadelvű pártban igen jó hatást tett.

A többi pártok.

A „szabad ellenzék” ma este szintén értekezletet tartott. Ezen elhatározták, hogy a béketárgyalásokba csak a kettős ülésekre vonatkozó képviselőházi határozat visszavonása esetén megy bele; és kívánja, hogy a béketárgyalások esetén az összes pártok vegyenek részt.

A néppárt ma esti értekezletén a béketárgyalások feltételül a következőket jelölte meg: ha a párhuzamos üléseket a Ház visszavonja és ha Tisza lemond. Ennek ellenében a párt megszavazza az ujonejavaslatot és az indemnítást. A mi a néppártot illeti, az valószínűleg engedni fog egy keveset.

TÁVIRATOK.

Az athéni zavargások.

Athén, december 4. Letartóztattak egy újságíró, mint a diákszavargások kezdeményezőjét. A lapokban heves vitatkozás folyik a kamara feloszlatásának kérdése körül. A *Delljaniszták* kitaróan a feloszlatás mellett foglalnak állást.

Oroszország és Japán.

Jokohama, december 4. Tokiói jelentés szerint az elmúlt napokban Kurino pétérvári japáni követ Lamsdorff gróf orosz külügyminisztertől választ kért Japan végérvényes elterjesztéseire. Lamsdorff gróf erre azt ajánlotta, hogy személyesen fogja kikérni Miklós cárra beleegyezését az *Alexejev* helytartótól és báró Rosen tokiói orosz követtől elkészített választervezethez, azonban eddig g tolvá volt a cárné betegsége által.

Zichy Géza gróf és a „Roland mester”.

(A holnapi bemutató.)

Arad, december 4.

A mióta Erkel Ferenc letűnt a magyar zenevilág egéről, az operairók egész gárdája lépett föl, hogy a magyar nemzeti zeneirodalom alapvető bajnokának munkásságát folytatva, kifejlesztői legyenek a magyar operairodalomnak.

Huber Károly, Császár, Mosonyi, az újabbak közül Mihailovich, Hubay és Goldmark nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy ma már magyar operairodalomról lehet beszélni.

Az utóbbiak közt méltó helyet foglal el a jelenkori zeneirodalom egyik kimagasló alakja: Zichy Géza gróf.

Zichy, mint zongoraművész és zeneíró, már a 70-es években ismert volt nemcsak nálunk, hanem a külföldön is; mint operairó a múlt évtized közepén lépett föl első operájával az *Alár*-ral, mely mind magyar szelleménél, mind művész tartalmánál fogva nagy sikert aratott a magyar operaházban. Az *Alár* külföldön is színtekerült; így: Berlinben, ahol a magyar operát határozott sikerrel adták elő.

Zichy Géza gróf nem sokáig késett és egy újabb alkotással lepte meg a zenevilágot. Ez újabb alkotás a *Roland mester* volt.

Budapesten az 1899. év elején került a

„Roland mester” a magyar Operaház műsorára és az Alár-nál is nagyobb hatást ért el.

Ezt az új dalművet is bemutatták Berlinben, ahol folytonos figyelemmel kísérik a magyar főur művészi tevékenységét.

Zichy Géza grófot az aradi közönség is ismeri. A múlt év tavaszán volt itt legutóbb, hogy híres művét, a *Dolores*-t eldirigálja. Most ismét eljön Aradra a *Roland mester* bemutatójára. Mind a bemutató, mind az ő jelenléte kiváló eseménye lesz városunk művészi életének, mert Zichy Géza gróf a mai magyar zeneirodalom igazi büszkesége.

Mint zeneírónak, művei nagy művészi becses birnak és az egész művelt világon elvannak terjedve. Mint író és költő, több becses művet alkotott. Még fiatal korában írta „A szerelem harca” című öt felvonásos drámát és a *Phrenolog*, című bohózatot. 1893-ban adták elő a budai színpadon a *Tiszparancsolat* című vígjátékát. Költeményei közül is kiválik a *Leányvári boszorkány*. Nagyobb költeményei közül többet megzenésített. Ilyen zenészköltemény: a *Dolores*, *Egy vár története*, *A zene*, *Szerenád*, *Zách Kiára*.

Mint zongoraművész, egészen új balkézvirtuozitási iskolát teremtett meg. Mint dirigens mindazon tulajdonságok fölött rendelkezik, amelyek egy zenésznagyságnak megszerezhetik méltó hírnevet.

Minden országban, ahol megfordult, elragadtatással írt a sajtó Zichy művészetéről, fenomenálisnak mondván játékát, klasszikusnak előadását.

Hanslick a híres bécsi zenekritikus így nyilatkozott egyszer róla: A legcsodálatosabb dolog, ami utabban a zongorán végbement, egy felkötötől telt ki: Zichytől. Játsszani tudtak sokan, elragadni kevesen, megbabonézni csak ő egyedül. Boszorkányság, a mit művel. Nyilvánosan, talán azért, nehogy megégessék, csak jótékony célra teszi. A közönség nem tudja, a szemének higgyen-e, vagy a fülének; egyik megbazudtolja a másikat.

A legszebb ítéletet azonban mestere, *Liszt Ferenc*, mondta róla egy külföldi arisztokrata estélyen, midőn egy főrangú hölgy így szólt Lisztnek:

— Mégis szomorú látvány egy olyan félkezü ember, aki zongorázik. Ez a szegény gróf véghetetlenül sajnálni való.

— Sajnálni való, — válaszolt Liszt — csak kettő van: a zongora, a melyen játszik, és az, aki nem hallja.

A *Roland mester* a budapesti bemutató után majd öt évre kerül először színpadra az aradi színházban.

A *Roland mester* a jelenkorban játszódik le Párisban.

Szereplő személyek:

Roland mester, híres cöllővő = tenorhang,
Lévelesol, erőművész = bass,
Yvette, leánya = sopran,
Parbleu asszony, költőtanácsnő = mezzosopran,
Beauvieux, habitué = tenor,
Damoiseau, hadnagy = bariton,
A cirkuszigazgató = tenor.

1. felvonás. Egy cirkusz előcsarnoka. A cirkusz táncosnői készülődnek az előadásra. Beszélgetésükből megtudjuk, hogy Roland mester elhagyta régi kedvesét, Parbleu asszonyt és most Yvetet szereti.

Beauvieux, a ki bejáratos a cirkuszba, bevezeti barátját, Damoiseaut; de őva inti, hagyjon békét Yvettenek, nehogy Rolanddal ba a támadjon. Damoiseau nem hallgatja meg a jótanácsot szerelmi ajánlatokkal üldözi Yvetet és szerelmének zálogául egy arany szívecskét ajándékozza meg. Parbleu asszony, a ki vissza akarja hoztatni Rolandot, meglesli őket és elárulja Yvetet, Roland azonban tudni sem akar Parbleu asszonyról, durván elutasítja és kijelen-

ti, hogy ő egyedül csak Yvetet szereti. Parbleu asszony bosszút esküszik.

2. felvonás. Roland feleségül vette Yvetet. Parbleu asszony csak alkalomra vár, hogy bosszuját kiölthesse rajtuk. Titkon ellopja az aranyszívecskét, melyet Yvette Damoiseautól kapott, és elküldeti azt Damoiseaunak, Damoiseau azt hívén, hogy a szívecskét Yvette küldi, cirkuszba jön és ismét felajánlja Yvettenek barátságát és szerelmét. Roland tanuja e jelenetnek és fegyveréért rohan, hogy lelője hülennek hitt nejét és Damoiseau, kit felesége kedvesének tart. Mire visszatér, már nem találja őket. Mialatt Beauvieux és Damoiseau a táncosnókkal lakomáznak, belép Yvette férjéhez. Rolandnak feltűnik Yvette zavart tekintete. Hiába kedveskedik neki Yvette, hiába mutatja őt, Rolandot bántja a gyanú. Elhagyja feleségét és visszatér Parbleu asszonyhoz.

3. felvonás. Champs-Élysées. Ide jön Lévelesol Yvettel. A leánya sorsáért bánkódó apa elárulja Yvettenek titkát, mint akar ő Parbleu asszonyon bosszút állani: elvágta a drótkötelet, a melyen Parbleu asszony a mai előadásban művészetét fogja bemutatni. A jószívű Yvette nem kívánja elenségének vesztét, kéri apját, siesen a cirkuszba és akadályozza meg a szerencsétlenséget. Damoiseau ide is eljön Yvette után, kéri, zaklatja, legyen most már az övé, de Yvette elutasítja. Roland ismét tanuja beszélgetésüknek. Megtörve kér elhagyott nejétől bosszúmatot és inkább el akarja hagyni a cirkuszbeli társaságot, csak hogy ne legyenek Parbleu asszony közelében.

Változás. A cirkusz belseje. Parbleu asszony épp meg akarja kezdeni mutatványát, mikor egyszerre lélekszakadva berohan Yvette és tudtára adja, hogy a drótkötél el van vágva. Mialatt egy drótkötelet állítanak fel, Roland mester mutatja be híres cöllővését: mint tud ő valakinek szájából egy rózsát előlni. Yvette vállalkozik a merész játékra. Roland célba veszi a rózsát, de Yvette épp a döntő pillanatban Parbleu asszony feltűnő viselkedése folytán kényszerítve megmozdul és Roland golyójától találva, holtan terül el a földön. A Lévelesol azt gondolja, hogy Roland szándékosan találta Yvetet; binni veli, ki a felbujtó és lelelővi Parbleu asszonyt, a ki gunyosan kacagva ült páholyában.

(g. j.)

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Roland mester, opera. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Forgószél kisasszony, bohózat. Este: Roland mester, opera. (Páros bérlet.)

* Zichy Géza gróf Aradon. Zichy Géza gróf ma újabb táviratot küldött Debrecenből Zilahy Gyula igazgatónak, amelyben tudatja, hogy örömmel jön a *Roland mester* premiérjére és holnap délután fél 4 órakor érkezik Aradra. Az állomáson Zilahy igazgató várja a város díszfogatával ez illusztris zeneszerzőt, akinek tiszteletére este a Fehér Kereszt különtermében banket lesz.

* Az előadások kezdete. Szombaton és vasárnap kivételesen este hét órakor kezdődnek az előadások, mivel a *Roland mester* előadása a szokottnál hosszabb időt vesz igénybe. A színház vezetősége figyelmezteti a közönséget, hogy lehetőleg pontosan jelenjék meg a darab kezdetén, mert a későn érkezők zavarnák a nyitányt.

* A Nemzetközi színház főlépül. Az Országos színészegyesület udvalavólag kérelmet intézett a székesfőváros tanácsához az iránt, hogy a Nemzetközi Színház létesítésére vonatkozó törekvéseket ne támogassa. A tanács tegnap tartott ülésében el is határozta, hogy a színészegyesület kérelme értelmében nem szándékozik támogatni a Nemzetközi Színház létesítése iránt való törekvéseket. Mindazonáltal a Nemzetközi Színház felépítésére már megkezdtek az előkészületeket, a miről a következő jelentés tanuskodik:

Giczi Frigyes a Thonet-család részéről meg-

hatalmazást nyert, hogy egy alakulandó rész-vénytársaság részére a család tulajdonát képező, Budapest V. ker., ugynevezett Thonet-udvart feltételeken lekötheti, továbbá, hogy a Nemzetközi Színház esetleges építéséhez szükséges előmunkálatokkal és a színház végleges építésével Schomann Antal építésszt bízhatja meg.

* Éjjeli próba. Ma a *Csodagyermek* előadása után lázas sürgős forrás volt a színpadon: a *Roland mester* diszletprobáját tartották meg az egész technikai személyzet közreműködésével. Holnap délelőtt lesz az opera utolsó jelmezes főpróbája.

A szegény tanulók fölruházása.

(Jótekonysági ünnepély.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

A jótekonyság a legszebb erények egyike. Mosolyt fakasztani azok arcán, kikkel a sors mostohán bánt, könyvet törölni, enyhíteni a fájdalmat olyan tények, melyek igazi méltóságára emelik az embert. Ennek az emberszeretnek, a jó szívek ünnepének napja volt a mai, mikor ötödfélszáz gyermek számára szereztek enyhületet.

A szegény tanulókat segélyező egyesület ma tartotta ruhakiosztását, s a belvárosban háromszázötven, Gájban kilencvennyolc gyermeket látott el téli ruhával. A Weitzer János utcai fiúiskola disztermében délután három órakor ment végbe a ruhakiosztás, melyet ünnepé avatott a gyermekeket, s a nezőket egyaránt átható jó érzés.

A fiúk és leányok hosszú sorban vonultak be három órakor a terembe, hol akkor már nagy közönség volt jelen, hogy a megható jeleneteknek tanuja lehessen. Az egyesület számos tagjának élén ott volt özv. Hauser Károlyné elnöknő, ki buzgólkodásával mindenekelőtt hozzájárult ahhoz, hogy ez a szép esemény, a ruhakiosztás megtörténhessen.

Kovács Vince egyesületi titkár megható beszédet intézett a gyermekekhez, mely után kezdetét vette a ruhák kiosztása. A fiúk kabátot, nadrágot, cipőt, a leányok kabátot, szoknyát fűkendőt kaptak. A közönségnek nagy gyönyörűsége tellett abban, mikor láthatta, hogy a kis fiúk, leánykák milyen örömmel veszik át a télire való ruhát.

A kiosztásnál jelen voltak: özv. Hauser Károlyné egyesületi elnöknő, özv. Abaffy Emilné, Berger Henrikné, Czeller Gizella, Dániel nővérek, Éles Arminné, Geller Izidorné, Jászky Pirokska, Junga Ilona, Heinrich Sándorné, Heinrich Ilonka, Kádas Kálmánné, dr. Kráitz Lajosné, dr. Kovács Marcellné, Klempa Kálmánné, Kugler Ilona, Lukácsy Lajosné, Lusztig Arminné, Lühe Imréné, dr. Mittler Izidorné, özv. Purgly Lajosné, dr. Polónyi Jenőné, Prettner Etelka, dr. Robitzek Agostonné, Schor Lajosné, dr. Singer Jánosné, Schick Dávidné, özv. Simon Károlyné, Szalay Antálné, Szalay Lenke, Strasser Károlyné, Simon Karolin, Szalay Károlyné, Szécsényi Adolfné, Tizti Lajosné, dr. Tisch Mórné, Tóth Gizella, özv. Végh Aurélné, Veicsov Gézáné, Vincze Margit, Wadowszky Gusztávné.

TANÜGY.

(—) Leányok a gyakorló iskolában. Somo gyifelsőbb leányiskolájának hatodosztályu növendékei péntek délelőtt az állami tanítóképző intézetének gyakorlóiskolájában voltak övgy Szády Pálné igazgatóhelyettesével és Szöllősi István tanárral. Urhegyi Alajos tanár tanítását hallgatták meg beszéd- és értelemgyakorlatból, hogy lélektani és neveléstudományi elméleti tanulmányaikat a gyakorlat megfigyelésével is megerősítsék. Ez annál hasznosabb a felsőbb leányiskola égző tanulói számára, mert többen vannak, a kik állami tanítóképző intézet harmadik osztályában fogják folytatni tanulmá-

nyaikat. Urhegyi tanár az óra végével a vendégtanulók számára néhány szóval összefoglalta a szempontokat, melyeket minta tanításában érvényesített. Szöllősi köszöntö meg a leányiskola nevében a tanulságos előadást, melyhez hasonlóat a leányok ez iskolai év folyamán még néhányat fognak meghallgatni.

Simli Mariska meghalt.

(Egy híres kalandornő vége.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 4.

Simli Mariska neve nem ismeretlen az előtt, aki ujságot olvas; gyakran jelent meg nyomtatásban, úgy hogy ritka ismeretségre tett szert. A nevével kapcsolatban mindig valami érdekesség került napvilágra: vagy leleplezték vagy pedig ő leplezett le valakit. Nem egyszer országos szenzációk központja volt, s a szenzációk minden alkalommal a szélhámosság és az erős pikantéria mezején mozogtak.

Most egy idő óta nem követett el semmi féle nagyobbstílu dolgot, s ezt a hallgatását ma azután ismét érdekes esemény követi: az utolsó, melyet csinált, mert — mint egy székesfehérvári távirat jelenti — Simli Mariska ma ott meghalt.

Az élete nagyon változatos volt. Budapesten, Fiumében, Quarneróban szerepelt legtöbbet, még pedig mint lapszerkesztő. Zuglapokat adott ki, melyek segélyével megszarolt mindenkit, akit lehetett. Egyik lapja a *Quarneroi Ellenő*: számos ilyen ügy révén lett ismertessé. Egyre-másra leplezett le mindenkit, pedig ugyancsak elég leleplezni való akadt az ő viseit dolgaiban.

Egy időben megtette azt a tréfát, hogy papi reverendában járkált. Egész sereg olyan dolgot követett el, melyek miatt a büntető törvényszékkel gyűlt meg a baja. Később, mikor már lapja nem volt, más ujságoknak küldött be panaszos leveleket, hogy őt mennyire zaklatják méltatlanul. Budapestről azután ki is toloncolták, s ekkor az országot nyakába vette, s hol itt, hol ott hallatott magáról.

Legérdekesebb dolga közé tartozott az, melyben vele együtt egy mágnesfű játszott szerepet. A fiut — a nőemancipáció jellegéhez híven — elcsábította, sőt megejtette. Ebből aztán nagy hecc kerekedett.

Halálával a sajtó rendőri rovat egyik legkülönösebb alakját veszítette el.

HIREK.

— Jókai Mór beteg. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Jókai Mór megrongált egészségének helyreállítása végett a Rivierára utazott, a hol a téli hónapokat akarja tölteni. Jókai Nizzában telepedett meg, a hol csendes visszavonultságban tölti napjait a Promenade des Anglais-n lévő Villa Periotban.

— Osztrákok a külön jegybank mellett. Bécsből táviratozzák: A reichsrath mai ülésen Kommer képviselő a maga és több társa nevében indítványt tett az Osztrák-magyar bank kettéválasztása iránt; olyképen, hogy még a kiegyezés megújítása előtt úgy Ausztriában, mint Magyarországon önálló nemzeti jegybank szerveztessék. Ugyanezen az ülésen az osztrák honvédelmi miniszter előterjesztette az 1904-re szóló ujoncjavaslatot, a mely szerint a közös hadsereg, a haditengerészet és a honvédség részére az eddigi ujoncjutalék igényeltetik.

— Lónyayné állapota. Bécsből táviratozzák: Lónyayné grófné egészségi állapota folytonosan javul. A grófné már nem kénytelen az ágyat őrizni és segítség nélkül tud a szobában jár-

kálni. A hét végén Lónyay Elemér gróf is Bécsbe érkezik magyarországi birtokáról. A hó közepén azután a grófi pár együtt megy a Rivierára, ahol a grófné fürdő kurát fog használni.

— A közlekedésügyi bizottság ülése. A város közlekedésügyi bizottsága ma Varjassy Lajos tanácsnok elnöklété alatt ülést tartott. A fuvarozási szabályrendeletet a jogügyi bizottság a fuvarosok állomáshelyének kijelölését illetőleg a közlekedésügyi bizottság elé utalta. A mai ülésen nagyjából helyesnek találták a szabályrendeletnek ezt a részét. Ezenkívül napirendre volt tűzve a főtér keramit-burkolatának fenntartási kérdése. A bizottság kimondotta, hogy előnyösebb, ha az ut vállalkozója tartja fenn a burkolatot, mintha a fenntartásról a város gondoskodnék. Négyzetméterenkint 80 fillért fizet a város egy évre a vállalkozónak, azaz összesen évenként 8000 koronánál valamivel kevesebbet. Ez a megállapodás tizenkilenc évre szól.

Varjassy Lajos elnöklété alatt jelen voltak az ülésen: Fetter Geza, Hegedüs László, Korbulv József, Probst Mibály, Sariat Domokos, Szathmáry János, Virágh Lajos.

— A pénzügyi körökből. Az Aradi Ipar-és Népbank igazgatósága Hechs Bélát, az intézet titkárát, a cégnek per procura jegyzésével bízta meg, és ezt körlevélben tudatta.

— Új főrendek. Egy bécsi ujság híradása szerint a hivatalos lap legközelebbi száma két új magyar főrendiházi tag kinevezését fogja közölni. Az egyik Beöthy Zsolt dr. egyetemi tanár, a másik okányi Schwarcz Miksa.

— Nagy diákszavargás. Kiewből táviratozzák, hogy ott ma nagy diákszavargás volt. Az utcákon nyolcvankét egyetemi hallgatót letartóztattak. Az egyik diák letartóztatása alkalmával töltött revolvért dobott el.

— Kerületi orvosok nyugdíja. A város nyugdíjbizottsága ma ülést tartott, melyen Leitner Ernő dr. kerületi orvos, és az elhunyt Ottó Dániel dr. kerületi orvos özvegyének nyugdíj ügyét tárgyalták. A bizottság mind a kettőnek nyugdíj-jogosultságát elismerte. Leitner Ernő dr.-nak tizenkilenc évi szolgálat után 1276 korona, a hasonlóképen majd tizenkilenc évet a város szolgálatában töltött Ottó özvegyének pedig 760 korona nyugdíjat hozott javaslatba.

— Román ének- és zeneegyesület Aradon. Az aradi románok újabban minden térre kiterjesztik azon törekvésüket, hogy magukat a magyar elemektől minél jobban elkülönítsék. Most román ének és zeneegyesületet szerveznek, a melynek alakuló közgyűlését december 6-án tartják meg a román elemi iskolában. Az új egyesület szervezésének élén Goldis László aradi szentszéki titkár áll.

— Aradi tanár fölolvassza a fővárosban. A Társadalomtudományi Társaság december hó 5-én, szombaton este 7,7 órakor a buapesti Kereskedelmi és Iparkamara disztermében gyűlést tart, melynek tárgya Timon Zoltán az aradi fa- és fémipariskola tanárának fölolvassza a népnevelésről.

— Orgyilkosság Pankotán. A megye közbiztonságának mind nagyobb elfüladát jelentik az egyre szaporodó gyilkosságok. Tegnap Pankotán öltek meg, lesből egy gazdaembert. Az esti órákban Blázs Jakab valami zajra kiment a házának udvarába, hogy nétezzzen, nem járnak-e tolvajok ott. Alig volt néhány percig az udvaron, lövés hangzott el. Blázs szíven találva, holtan esett össze. Halálkiáltására hozzátartozói kislettek, de a gyilkosnak nem találták nyomát. Az aradi ügyészség részéről Szokolczay Lajos kir. ügyész ma a helyszínére utazott a vizsgálat érdekében. Blázs holttestét ma fölboncolták. A gyilkosnak eddig semmi nyoma sincsen.

— **Halálozás.** *Sztán* Tódor kereki görög leti román lelkész, a ki nemcsak saját hívei izott, hanem a vidéken is köztiszteletben állt, tegnap 66 éves korában, negyvenhárom vi lelkészkedés után meghalt.

— **Kétszáz ezer koronás ügyvédi számla.** A *M. E.* írja: *Meisels* Samu fővárosi kereskedő egy nagyobb szénbányai vállalatból kifolyólag egy millió korona erejéig pert indított *József Agost* főherceg ellen és a pör vitelét jogtanácsosára, dr. *Szörényi* Lipótra bízta. Időközben *Meisels* a jogtanácsosa háta mögött kiegészített a főherceg megbízottjával, mire dr. *Szörényi* 200 000 koronás ügyvédi számla erejéig beperelte *Meisels*t, mivel ki volt kőve, hogy abban az esetben, ha a pört megnyeri, őt husz százalék illeti meg a vitás összegből. A tárgyaláson *Szörényi* írásban bejelentette, hogy követeléséből hajlandó *egy nullát* elengedni, vagyis megelégszik 20 000 koronával. A bíró tehát most *Meisels*t szólította föl nyilatkoztatni. Ugy értesülünk, hogy *Meisels* még két nullát kér elengedni, szóval mindössze 200 koronát hajlandó fizetni.

— **A budapesti ácsok sztrájkja.** Fővárosi tudósítónk írja: Az ácsok sztrájkja még egyre tart. A 850 munkás reménykedve, bizalommal folytatja a munkaadók elleni harcot. Nagy lelkesedést keltett ma egy tekintélyes pénzküldemény, amely a *Vig* utca és *Békkocsis* utca sarkán lévő sztrájktagyára érkezett. Ma segélykiosztás is volt a sztrájkolók között. A sztrájkolók felszólították az összes vidéki ács segédek, hogy ne jöjjenek Budapestre munkát keresni, sőt ha vidéki ácsmesterek vállalnának munkát budapesti mestertől, ott is szüntessék be a munkát. A nagy mesterek kartellje elleni mozalom egyre terjed a kis ácsmesterek körében, akik feliratot szándékoznak intézni a belügyminiszterhez, hogy ne hagyja jóvá a kartell alapszabályait, melyet mint az *Ácsmesterek alkalmi szövetsége* című egyesület nevében terjesztettek fel.

— **Meggyilkoltam a feleségemet.** Ezzel a váddal állott ma *Gergely* István budapesti iskolaszolga székesfehérvári rendőrség elé. Elmondta, hogy megölte Budapesten a feleségét, s most kéri letartóztatását. Az iskolaszolgát elzárták, azután táviratoztak a fővárosi rendőrségnek. Innen detektívek mentek *Gergely* lakására, s ott a gyilkosság borzalmait helyett nagyon békés hangulat fogadta őket. *Gergelyné* az asztalnál ült, imént hagyta abba a varrást, s most nyugodtan kávézott. Mikor elmondták neki, hogy az ura mivel vádolta magát, csakhamar megmagyarázta a dolgot. Ma reggel részegen jött haza a férje, s ő nem engedte be a lakásba. Erre a még mindig részeg iskolaszolga felült a déli vasutara, s Székesfehérvárra utazott, hol nagy elkeseredésben azt mondta, hogy megölte a feleségét. A tragédiából ilyen formán mulatságos historia lett.

— **Letartóztatott lakásfosztogatók.** A budapesti rendőrség ma egy három tagból álló lakásfosztó bandát ta toztatott le. A banda tagjai voltak: *Barlán* Jenő 18 éves csiáró, *Foat* rán Nándor 23 éves mázoló segéd és *Por* János 20 éves napszámos. Es a banda legutóbb *Kis* Dezső földbirtokos Práter utca 58. számú lakását törte fel, ahonnan 900 koronát érő ruhaneműt és készpénzt loptak el. De még több lakásfosztást is követtek el. — A bandán kívüli a rendőrség még egy lakásfosztót tartóztatott le. Ez *Porgyera* Frigyes 19 éves napszámos, aki *Laukovics* György zsidóbarus Lehel-tér 5 számú lakását fosztotta ki.

— **Egy aggastyán balesete.** Sulyos baleset érte *Berta* Ferenc aradi ház mestert. Ma este a Széchenyi és Batthyány-utcák sarkán egy szállító kocsi elütötte. A lovak rátapostak, a néhez kocsi átgázolt rajta, úgy hogy eszméletlenül maradt a földön fekvő az öreg ember. Mentőkocsin a kórházba szállították. Sérülései sulyosak. A kocsi a szállító kocsival gyorsan elhajtott, s eddig nem tudják, ki volt.

— **Válopőri jelenet.** Válopőrt tárgyalt a minap a budapesti törvényszék. A válni akaró asszonyka ügyvédje messze körökben arról híres, hogy nagyon szellemes embernek kell lennie, ha a rutság a szellemesség kifejezője. Az ügyvéd már minden rosszat elmondott a férjről és azon törte a fejét, hogy mi ujat mondjon, mikor egyszerre hevesen elkezdte:

— Tekintetes törvényszék, azt szokás mondani, hogy a férfinak csak egy fokkal kell szebbnek lennie az ördögnek. Szóval a férfinak megvan engedve, hogy csunya legyen, de azt hiszem, hogy a csunya ságnak is van határa... Tekintetes törvényszék, az alperes férj ezt a határt rutul átlépte, mert van-e a föld kerekégén náánál csunább ember?...

A törvényszék elnöke szigorura ráncolta a homlokát és rendreutasította az ügyvédet:

— Uram, ön megfélekedzik magáról!...

A közönségben néhányan nagyot kacagtak ezen s a bíró csak ekkor vette észre, hogy jó viccet mondott.

— **Gondnokság alá helyezett huszárnagy.** A hivatalos lap mai száma a következő híradást közli:

23552 GONDNOKSÁG. 1—1

18825/903. A pécsi kir. törvényszék közli, hogy *Encsei Torkos Aladár* honvéd-husár őrnagy, 55 éves, budapesti lakost elmebaj miatt gondnokság alá helyezte. Pécsen a kir. törvényszéknek 1903. évi november hó 10. napján tartott üléséből.

— **Lezuhant templommenyezett.** A mint egy távirat jelenti, a toledói székesegyházban a *kórus* és *boltíve* leszakadt. Baleset nem történt. A bedőléstől való félelem folytán elrendelték az egész boltozat megvizsgálását. A szenatusban ez ügyben interpelláltak, a minek folytán a kormány kilátásba helyezte, hogy az ügyet gondosan tanulmányozza, vizsgálatot indít és intézkedik, hogy az ily kiváló műemlékeket, mint a toledói székesegyház, megmentse a pusztulástól.

— **Akinek a szerencse a veszte.** Berlingen át jelentik Londonból a következő bonyolult tragédiát: Londonban a minap meghalt egy gazdag kereskedő, aki végrendeletileg minden vagyonát a testvéröccsére hagyta, akivel több mint 20 év óta nem érintkezett. A testvéreket valami családi ügy idegenítette el egymástól s aztán halálos ellenségek lettek. A fiatalabb testvér London közelében egy uraságnak volt a kertésze s bizony nem volt oly szerencsés, mint a bátyja, aki a fővárosban telepedett meg s idők multán hatalmas vagyont gyűjtött. A gazdag testvér több ízben akart kibékülni az öccsével, de az nem is válaszolt a leveleire s hallani sem akart róla. A gazdag kereskedőt végre annyira behálózták a közelében élő többi rokonok, hogy most már ő sem törődött többé az öccsével. Ilyen haraggal halt meg a kereskedő s a kapzsi rokonok már kezüket akarták rátenni a vagyonra, amikor egy közjegyző végrendeletet mutatott fel, amely szerint a vagyont az öccse öröklí. A szegény kertész így egyszerre gazdag emberré lett. Ekkor azonban váratlan fordulat állott be: a kertészt egy este agyonlőtte valaki oroszva. A gyanu természetesen nyomban a vagyonra aspiráló rokonokra irányult s most erősen folyik a vizsgálat ez ügyben. A szegény kertésznek így okozta vesztét a jó szerencséje.

— **Borzalmas gyilkosság.** *Brünnből* táviratozzák: *Ostenwald* községben egy *Krischte* Rozália nevű özvegyasszonynak három felnőtt leányát ismeretlen emberek meggyilkolták. A gyilkosokat nem tudják közrekeríteni.

— **A soknevű gonosztevő.** A welsi kerületi törvényszék gyilkosság és lopás büntette miatt letartóztatott egy züllött embert, a ki *Winkler* Gusztávnak mondta magát és azt vallotta, hogy trencsénii illetőségű magyar ember. Apja *Winkler* Kelemen Székesfehérváron volt királyi közjegyző, de már rég meghalt. A gyilkos meglepő pontossággal elmondta, hogy évről-évre hol

volt, mit csinált. 1884-ben Budapesten járt elemi iskolában. A következő évben polgári iskolába járt, azután nyomdászinasnak lépett be az Atheneum nyomdába. Itt öt évig volt s miután megunta az egyhangu életet, világkörűl utra indult. Így került Welsbe, a hol, az ő állítása szerint ittas állapotban, mások szerint rablási szándékból — megölte a lakásadónőjét. A welsi rendőrség táviratban közölte ezeket az adatokat a budapesti főkapitánysággal és kérte, hogy indítson vizsgálatot a gyilkos előéletének a kiderítésére. A rendőrség kutatni kezdett és ki is derült, hogy *Winkler* adatai egytől-egyig — hamisak. Sem az anyakönyvét, sem a munkakönyvét, semmit nem találtak igaznak. Mikor ezt tudtára adták a gyilkosnak, meglepetve mondta, hogy téves adatokat diktált be. Nem is *Winklernek* hívják őt, hanem *Koller* Gusztávnak. Másnap újra jelentkezett a vizsgálóbírónál, hogy végre hajlandó megvallani az igazságot. *Glotschier* János a neve és Tames megyében született. Csakhogy a rendőrség ezt sem hiszi el neki és kéri a közönséget, hogy a ki tud róla valami adatot, közölje a budapesti főkapitánysággal. A gyilkos vézna, alacsony, körszakálas ember.

— **Egy millió korona hozománynyal rendelkező hö'gy sem igényelhet szebb ékszereket nász-, vagy karácsonyi ajándéknak, mint a milyenek a Tököl-téren Farkas Streicher cégnél, valódi arany- és ezüst tárgyakban, dus választékban és rendkívüli olcsó árak mellett beszerezhetők.** Ezen cég az igen tisztelt vásárló közönség kényelmére a zálogüzletből elkülönítve egy külön bejára ot rendeztetett be, mely bejárat a Tököl-térre nyílik. Ugyanott dus választékban meglepő olcsó árak mellett, szép és alkalmas nász és karácsonyi ajándéknak china ezüst tárgyak is kaphatók.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszszál, Aradon

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Ménorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdát, valamint az Aradi Közlöny kiadót hivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x—** Nehány nappal ezelőtt több újság hozta, hogy egy nagy moszkvai thea kereskedő cég beszüntette fizetéseit. A lapok némelyike *W. A. Popoff*, mások *Popoff* fiai és még mások röviden *Popoff* céget említettek. Mutan az esetleges t ves nevekől félreértések jöhetnek létre jelezzük, hogy ezen hírek semmiféle vonatkozása nincs a K. és C. *Popoff* Testvérek thea cégére, amely cégnek kitűnő theái városunkban is arusittatnak. A *Popoff* név Oroszországban olyan, mint nálunk. Nagy, Kiss stb. és igen sokan foglalkoznak thea eladással, és szeretnek a világhírű K. és C. *Popoff* Testvérek napja alatt sütkérezni, ahol azután néhányan, mint a mostani fizetéseképtelenség is mutatja, szárnyukat megegetik.

SPORT.

— **Az Aradi Tornaegyesület** szombat este a Japán kávéházban társas összejövetelt tart a december 19-ki házi és a tavaszi országos tornaversenyre vonatkozó megbeszélések céljából. Minél számosabb megjelenést kér az elnökség.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Vizsgálat egy gyár igazgatósága ellen.** Szenzációs ügy foglalkoztatja most a szabadkai büntető törvényszék. A *bajai gyapjúfonógyárról* van szó, amelyet pedig csak a múlt év szeptember havában alapítottak 200 000 korona alaptőkével. A panaszt az igazgatóság ellen intézték. A vádléval elmondja, hogy habár a gyár mindjárt kezdettől fogva kitűnően ment, különösen Keletről számos megrendelés érkezett, ennek dacára 1902. év december végén, mikor a négy hónapi működésről a mérleget lezárták, az igazgatóság a közgyűlésen mindössze 1000 korona nyereséget mutatott ki, ho-

lott a részvényesek mindjárt a közgyűlésen óvást emeltek ez ellen, kifogásolták a mérleg összeállítását és azt a vádat hangoztatták erősen, hogy az igazgatóság a nyereségből 19.000 koronát elrejtett és azt különféle üzleti befektetések címén mutatta ki. A budapesti részvényesek ez alapon tették meg a panaszt és a könyvek megvizsgálását követelték. Ez meg is történt, azonban a budapesti könyvszakértő semmiféle szabálytalanságot nem konstatált. Néhány nappal később egyik gyári alkalmazott azt a hírt kezdte terjesztani, hogy az igazgatóság kijátszotta a szakértőket is, mert ennek nem a rendes üzleti könyveket és nem is a közgyűlésen prezentált mérleget adta oda felülvizsgálás végett. A bír alapján a följelentők újabb panaszlevelet adtak be és Piry Sándor szabadkai vizsgálóbíró Bajára utazott, ahol az összes üzleti könyveket lepecsételve bírói zár alá vette és Szabadkán aztán a könyveket az ottani törvényszéki szakértővel vizsgáltatta meg. A vizsgálat ugyan még tart, azonban — hír szerint — a szakértő már eddig is konstatált kisebb-nagyobb szabálytalanságot, ami természetesen az ügynek egész más fordulatot adhat.

§ Megrágalmazott lelkész. A Szegedi Napló két évvel ezelőtt azt írta Korossy Emil szabadkai református lelkészről, hogy Királyhalmon, ahol nagy szőlőtelepe van, műborokat készít. A lelkészt a közigazgatási hatóság fölmentette a vád alól, mire ő rágalmozás miatt feljelentést tett Gallowich Jenő hírlapíró ellen, aki a cikért a felelősséget elvállalta. A szegedi járásbírósnál a lelkész maga kérte, hogy a vádlottat enyhén büntessék meg, mert lapjában a vádat visszavonta. A bíróság rágalmozás miatt 60 korona fő és husz korona mellékbüntetésre ítélte Gallowichot. A törvényszék ez ítéletet helybenhagyta, s a kuria I. büntetőtanácsa Thassy Pál koronaügyész helyettes indítványára ma a semmisségi panaszt is elutasította.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A sorrend. —

Az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1903. évi december hó 9-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

23. A nagyméltosága m. kir. belügyminiszter ur leirata, melylyel a közgyűlésnek azon határozatát, hogy Sárkut Domokos főkapitány fizetését fel emelte s jóváhagyta. 24. Arad sz. kir. város köz-
segi iskolaszékének előterjesztése a közsegi iskolai tandíjak tíz százalékának az iskolai kiadások részben való fedezésére leendő fordíthatása iránt.

IDEGENEK ARADON.

— December 3. —

Fehér Kereszt szálloda. Herman József mágánzó Bécs. — Kramer János főmérnök Grác. — Schlichting János borkereskedő Temesvár. — Stern Nándor utazó Bécs. — Kieselbach Károly utazó Bécs. — Hirsch Fülöp utazó Bécs. — Adler E. n. utazó Budapest. — Kornstein Adolf utazó Budapest. — Deutschman Béla utazó Budapest. — Wertheimer Mór utazó Budapest. — Stern Béla utazó Budapest. — Ronai Ignác utazó Budapest. — Deutsch Lipót kereskedő Temesvár. — Schlosser Jenő kereskedő Temesvár. — Herzfeld Károly utazó Budapest. — Flór Mór utazó Budapest. — Hirsch Jakab utazó Bécs. — Wiedrich Károly utazó Bécs. — Schwarz Fülöp utazó Budapest. — Gross Adolf utazó Budapest. — Stern Károly utazó Budapest. — Ostovits Adolf utazó Páris. — Herman Gyula utazó Budapest. — Leckner Géza kereskedő Szabadka. — Kranzthor Samu utazó Bécs.

Vas szálloda. Grünwald Ödön utazó Prosnitz. — Reichman Lipót utazó Bécs. — Rosenblum Márk utazó Bécs. — Dávidovics Jenő utazó Budapest. — Klein Mór utazó Bécs. — Kovács József utazó Budapest. — Körbl József utazó Budapest. — Meiner József utazó Budapest. — Ungar Albert utazó Bécs. — Vollner József utazó Budapest. — Glück

Henrik kereskedő Pankota. — Krone Mór utazó Bécs. — Weiman József Bécs. — Varga György utazó Budapest. — Kohn Adolf utazó Budapest. — Strobl Miksa utazó Linz. — Lelek István vendég lős Makó. — Weisz Benő kereskedő Győr. — Stern Mór utazó Bécs. — Luchaczi Herik utazó Bécs. — Havas I. utazó Budapest. — Wagner Jenő utazó Bécs. — Haupt Ottó utazó Bécs.

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, anti-
quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára
Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Elíz-palota.)

Városi és megyei telefon: 385.

Alkalmi vételek!

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy néhány nagyobb könyvtár vétele folytán óriási mennyiségű **disz-műveket, regényeket és ifjúsági iratokat** csaknem teljesen új állapotban, szintugy átjatszott hangjegyeket is

meglepő olcsó árakon

árusítok. Több ezer kötet francia, angol és olasz mű is igen jutányosan kapható.

Újdonságok a könyvpiacn!

Gáspár: Hét év a tengeren. Mikszáth: Almanach 1904. Ex-lex naptár 1904 re. Darday: Közigazgatási törvénytár. Jókai: A hol a pénz nem isten. Bánffy: Nemzetiségi politika stb. stb.

Disz-leveálpapírok legnagyobb választéka; Divatos különlegességek. Igen olcsó árak!

Minden vallásu **imakönyvek** gyönyörű kiviteben, bámulatos olcsó árakon. A legkedveltebb naptárak nagy választéka. Előjegyzési naptárak rendkívül jutányos árakon.

Irodai cikkek kitűnő minőségben. Iró-, rajz- és levélpapír dus választékban. **Posner-féle üzleti könyvek** teljes bizonyosítási irakata gyári árak mellett. Képes levelez-lapok nagyban és kicsinybeni árusítása.

Mindenféle festészeti kellékek; valódi düsseldorfi olajfestőszek, paletták, a legjobb belga festővaszon. Olaj és akvarell festékek egész felszerelése kezeletben. Festőminták nagy választéka, ugy eladásra, mint kölcsönzésre.

Rézek rézmetszetek és olajfestmények a leghíresebb mesterektől kerettel és keret nélkül. **Igen jutányos árak!** Papírkeretek.

Egyes könyvek, valamint **egész könyvtárak** méltányos árakon való **vásárlása**, szintugy könyvtárak leigénylés-ben való be-
rendezése és kiegészítése.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben minden újdonság kapható.

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár,

mely szüntén az összes újdonságokat tartalmazza. 257 oldalos zenemű kölcsönjegyzék ára 40 fillér.

Előzékeny és pontos kiszolgálás ugy helyben, mint **vidékre.**

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó.

1443

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gahonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 4.

Néhány napi tartós eső után, ma nem esett, bár felhős volt egész nap az égbolt.

Csendes, lanyha időnk van, amiből még esőre következtethetünk.

A gabona-üzet, a liszt-üzet minijára nyugodt, mondhatni igen nyugodt és kilátás sincs rá, hogy ez az állapot kedvező fordulatot vegyen.

A hideg idő után való áhítozás csekély reménye lehet ugy a gazdának, mint a kereskedőnek.

Ma igen csekély forgalom mellett elkel mintegy 600 mm. buza és 300 mm. tengeri.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súly-gységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7 00—7 10.

Buza közép 6 80—6 90

Tengeri 4 80—4 90.

Rozs névleges jegyzés 5 50—6 0.

Arpa névleges jegyzés 4 80—5 00.

Zab névleges jegyzés 4 80—9 0.

Irányzat változatlan.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny átirati tudósítása. —

Budapest, december 4.

Ártőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 17,000 métermázsza került forgalomba, változatlan árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás esős.

Kötőzsde. Berlin 1/2 magasabb.

Zárul 12 órakor:

Buza 1904. áprillisa	7.69 — 7.70
Buza 1904. októberre	7.80 — 7.81
Rozs 1904. áprillisa	6.60 — 6.61
Zab 1904. áprillisa	5.49 — 5.50
Tengeri 1904. májusra	5.17 — 5.18
Répe 1904. augusztusra	11.75 — 11.85

Zárul 5 órakor:

Buza 1904. áprillisa	7.69 — 7.70
Buza 1904. októberre	7.80 — 7.81
Rozs 1904. áprillisa	6.59 — 6.60
Zab 1904. áprillisa	5.48 — 5.49
Tengeri 1904. májusra	5.17 — 5.18
Répe 1904. augusztusra	11.75 — 11.85

— Fizetésekeptelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésekeptelenségekről tesz jelentést: Jahr Lipe Wolf, Krakó. — Schor Natán, Lemberg. — Wratsko Karoly, Pettan. — Schnabl János, Bécs. — Schmidt Ferenc, Mödling. — Klein Flóra, Ischl. — Klein K. és társa, keresk. cég **Hódmező-Vásárhely.** — Keller Mór, Gyöngyös. — Neumann és Wiener, keresk. cég **Budapest.**

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Cholnoky Viktor.

[14]

(Folytatás.)

III.

A keresztkomaság.

Szicilia gyönyörű szigetén, ahol több régi szokás megmaradt, mint bárhol másutt a délvideken, általános szokás az is, hogy mindenki már gyermekkorában választ magának „keresztkomát”, vagy „komaasszonyt”, aki a gyermekét, ha lessz, a keresztvize fogja tartani.

De nem ez az egyedüli haszon, amely a keresztkomaságból származik. A komák tartoznak szeretni, s giteui s megboszolni egymást. A keresztkomájára rábizhatja az ember a legnagyobb titkát. Rábizhatja a pénzt s a szeretőjét is, anélkül, hogy megcsalatozónék. A keresztkomák olyan hűségesek egymáshoz, mint-ha egy anya szülte volna őket, mert szövetségüket a legrettegettebb szent, Keresztelő Szent János előtt kötik meg.

Szokás az is, hogy a szegény ember elvisz serdülő gyermekét valami gazdag emberhez s arra kéri, hogy fogadják a gyermekeik számára keresztkomának. Milyen szép jelenet aztán, mikor János-napján ezek a kis, ünneplőbe öltözött gyerekek bejárák a várost, keresztkomát keresni! Ha a szülőknek siker il gazdag keresztkomát szeretni a gyerekeknek, jobban örülnek, mintha egy egész majóságot hagyhatnának rá örökségül.

Mikor Gaetanó Diamanteba érkezett, don-

na Elizánál a boltban mindennapos volt egy kis leány. Vörös köpenyegét s hegyes kis csuklyát viselt, a csuklya alól nyolc fonatban ki-gyózott alá sűrű, fekete haja. Giannitának hivták s egy Oliva nevű zöldséges kofa leánya volt. Donna Eliza pedig a keresztanyja volt s azért iparkodott vele sok jót tenni.

Mikor János-napja közeledett, donna Eliza kocsit rendelt s lekocsizott Cataniába, mely négy mértföldnyire esik Diamartetől. Magával vitte Giannitát is és mind a ketten ünneplő ruhájukba voltak öltözködve. Donna Eliza gyöngy-gyel diszitett fekete selyemruhát viselt, Giannita fehér tülkruhát, virágos szegélyllyel. A kezében a kis leány virágkosarat vitt, a virágo-
kon egy gránátalma feküdt.

A kocsin való utazás nagyon izlett donna Elizának is, Giannitának is. Mikor megérkeztek a fehér Cataniába, mely csak úgy ragyog a fekete látvatalajon, a város legszebb palotája elé hajtottak.

Magas, nagy volt ez a palota, hogy a szé-gény Giannita egészen megijedt tőle, hogy ide kell bemennie. De Donna Eliza egészen bátran belépett s erre odavezették őket Palmeri lovag és a felesége elé, akiké a palota volt.

Donna Eliza emlékeztette signora Palmerit, hogy gyermekkorú barátok s kérte, hogy fo-gadjon Giannitát a kis leánya komaasszonyául.

Signora Palmeri készségesen megígérte ezt s behívatta a kis signorát. Valóságos csoda volt ez a kis leány: finom selyemruha, velen-cel csipke, nagy fekete szemek s dus, fürtös haj. A kis teste olyan vékony és gyenge volt, hogy a sok ruha között alig lehetett észre-venni.

Giannita oda nyújtotta neki a virágos ko-sarat s a kis signora kegyesen fogadta. Sokáig s szinte gyanakodva nézte Giannitát, körüljár-ta s különös a sima, egyszerű fésülködése tet-szett meg neki. Mikor aztán alaposan megné-zegette kis komaasszonyát, késért szaladt, fel-vágta a gránátalmát s felét odaadta Giannitá-nak. S míg az almát ették, kézenfogva mond-ták azt a verset, amivel megszokás kötni a komaságot.

Aztán összecsókolódtak s ettől fogva ko-maasszonynak hívták egymást.

— Most már sohasem hagyhatom cserben, komasszony, — szölt a kis signorina s mind a két gyermek nagyon komoly s megindult volt.

Hamarosan olyan jó barátok lettek, hogy sirva váltak el egymástól.

De aztán elmúlt tizenkét esztendő s a két keresztkoma külön-külön világban élt és soha-sem látta egymást. Giannita az egész idő alatt szülei házában élt és soha sem ment Cata-niába.

De azután valami igazán csodálatos dolog történt. Giannita egy nap délután az anyja bolt-ja mögött levő szobácskában ült és himzett. Nagyon ügyes volt ebben a munkában, úgy hogy sokszor valóságosan tul volt halmozva munkával. De a himzés nehéz munka a szem-re, Giannita szobája pedig sötét volt. Azért a boltba vezető ajtót kissé nyitva hagyta, hogy több világosság jusson a szobájába.

(Polytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 66. sz.

Páros.

Szombaton, 1903. évi december hó 5-én:

Roland mester.

Opera 3 felvonásban, egy változással. Zenéjét és szövegét írta: Zichy Géza gróf.

SZEMÉLYEK:

Rolandmester	Bejcsi Gy.	Damoiseau	Juhász S.
Yvette	Singhoff V.	Az igazgató	Füredi J.
Parbleune	Répásy G.	Ninon	Póti Frida.
Leveles	Békassy Gy.	Irma	Fekete A.
Beauvieux	Németh J.	Colette	Szilaszy J.

Közdete este 7 órakor.

NAPIREND.

December 5. Szombat. Róm. kath. naptár: Szabbasz. — Protestáns naptár: Szabbasz. — Izraelita naptár: Sab-bat, Wajisrah. — Görög-keleti naptár (november 22.): Fi-lémon. — A nap kel 7 óra 17 perckor, nyugszik 3 óra 52 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szom-baton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepne-
peken zárva. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége melletti
állasterem

Időjárás. A központi meteorological-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjá-rás várható: Hűvös, semmi, vagy kevés csapadék.

December 6—7. Az aradvidéki tanítóegyesület köz-gyűlése.

December 7. Az aradi zenede Cecilia-ünnepélye (Köz-ponti szálló.)

NYILT LÉTER.*

Berger József irodája

Arad, Andrassy-tér 8.

Miként a helybeli napilapokban megjelent hirdetéseimben már jeleztem is, a nagyszebeni földhitelintézetnek képviselőjét Arad, Csanád, Temes és Torontálmegyékre azon megbízással vettem át, hogy a *tisztelt felektől, kik kölcsö-nért bizalommal hozzám fordulnak, közvetítési díj sem ártalam, sem pedig az intézet által, nem lesz felszámítva.*

Ezen hirdetésre vonatkozólag Szűcs F. Vilmos ur aláírásával egy nyilatkozat jelent meg a mai lapokban, a melyben nevezett azt állítja, hogy alóllított a kölcsönkérők megbízá-sából közvetít kölcsönöket, és a nagyszebeni földhitelintézet képviselőjével nem bir.

Szűcs F. Vilmos ur ezen állítását egyelőre azzal cáfolom meg, hogy a nagyszebeni föld-hitelintézetnek f. é. november hó 19 ről kelt, 2627. számú levelének értelmében annak meg-bizását bírom.

Ezen megbízás folytán vagyok azon elő-nyös helyzetben, hogy kölcsönt teljesen díjta-lanul közvetítek és *becslési, avagy közvetítési díj címén, sem ártalam, sem az intézet által egy fillér sem lesz felszámítva.*

Kölcsönközvetítési irodámat az érdekeltek szíves figyelmébe újólaj ajánlva, maradok

tisztelettel:

Berger József.

2770

A fűtési idény beálltával ajánlunk

elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon

fűtő kőszent,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

légszesz pirszenet (coks,)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmentve házhhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszennél, mint pirszenénél

500 klg. vételnél 25 fillér enged-ményt nyújtunk.

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszemet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.

Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.

Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

* Az ezen róvat alatt közlöttekért nem vállal fele-lőséget a szerkesztő.

Ingusz I. és fia tankönyv kiadványai.

Telefon 517.

Minden más kiadónál megjelent tankönyv raktáron van.

Csik János 16 fali olvasó tábla.

- " " Abc. ára kötve 50 fillér, 2-ik kiadás.
- " " Olvasókönyv a népiskolák II. o. számára, ára 60 fill.
- " " Olvasókönyv a népiskolák III. o. számára, ára 60 fill.
- " " Olvasókönyv Aradmegye földraj-zával, ára 80 fill.
- " " Olvasókönyv Aradmegye földraj-zával, IV. oszt. számára sajtó alatt.
- " " Aradmegye földrajza, külön le-nyomat a Csik-féle min. en-gedélyezett népisk. olvasóból. Két térkép és számos illusz-trációval ellátva, ára kemény-kötésben 50 fill.

Értesítő könyvecske.

Kiadva az aradi tanítótestületek segély-alapja megbízásából, célszerű ujtásokkal. Ára kötve 12 fillér.

Aradmegye közl térképe, készült Aradon Ráthy L. és fia jóhírű lithografiai műintézeté-ben, 6 színben vastag velin papíron, ára 20 fill.

Aradmegye térképvázlata, a térképrajzolta-tás előfoglalma, ára jó rajzpapíron 06 fill.

Lejtényi Sándor-féle térképvázlatok. IV. ki-adás. Magyarország hegy és vízrajzi és políti-kai vázlata, ára laponként 12 fillér. — Európa, Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika, Ausztrá-lia és Osztr. Magy. Monarchia térképvázlatai, ára laponként 06 fillér.

Gyűjteményes kiadás védőborítékban 1 kor. 80 fill.

Lejtényi-féle Herbarium, 8. kiadás, ára 1 kor. 50 fill.

Lejtényi-féle Herbarium román nyelven, ára 1 kor. 50 fill.

Dr. Hunyady József, a magyar helyesírás rendszere, az új miniszteri utasítás szerint, II. kiadás, ára 40 fill.

Sófalvy-Pataky Kis Phonomimikai

az olvasástani kezdete, ára kötve 24 fill. Ezen könyvecske főleg oly iskoláknak készült, a hol egy vagy más okból más abc-t kénytelen a tanító használni. Vezérkönyv hozzá díjtalan.

Kovács Kázmér Szavalókönyv iskolai ünnepé-lyekre, kiegészítette és átdolgozta Maurer Mi-hály aradi tanító, ára 50 fill.

Kovács Kázmér 101 örökszép magyar nép-dal (szöveg), ára 40 fill.

Záray Ödön földrajz a népiskolák IV. oszt. számára, 18. kiadás, második, a legújabb nép-számlálás adatai szerint átdolgozott lenyomat, ára kötve 60 fill.

Kun-Fülöp Csath, Gazdasági I-méltő iskolai olvasókönyv. Ez az egyetlen könyv, mely az ez évben megjelent ezen iskoláknak szóló tanterv szerint átdolgozott kiadásban je-lent meg, 8. kiadás 25—40 ik ózer, ára kötve 1 korona. Készült az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

12 ives nagy képes árjegyzékünk meg-jelent. Minden tanítónak kívánatra bérment-ve ingyen megküldjük.

Kitűnő tisztelettel

Ingusz I. és fia,

könyvkereskedése.

A kinek

ismeretség híján

háztársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KOZLÖNY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Apró hirdetésekre

szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:**Révész Nándor**

könyvkereskedésben, Andrassy-tér, Minorita-palota.

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésben, Atzél Péter-utca.

Kerpel Izso

könyvkereskedésben, Andrassy-tér.

Keppich Zsigmond

papírkönyveskereskedésben, Andrassy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né

dohánytőzsdéjében, Andrassy-tér.

Kis tőzsdében

Templom-utca.

Kohn László

Waggongyárban.

Hoffmann József

tűszerkereskedésben, Forray-utca.

Bauer Gyula

dohánytőzsdéjében, Andrassy-tér.

719—1903. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi árvaház részére 1904. évben szükséges sertéshus, zsir és sertésaprólék szállítása iránt folyó évi december hó 7-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. Sertéshus és aprólék kilogrammonként 1 kor. 34 fill. II. Sertészsir kilogrammonként 1 kor. 64 fill.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi november hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 241

ALAPITOTT 1890.

Magyar királyi államv. üztv. Aradon.

31062—1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Kavics és terméskő biztosítása iránt.)

A magy. királyi államvasutak aradi üzletvezetősége az 1904. és esetleg 1905. és 1906. években szükséges kavics és terméskő mennyiségek szállítását szándékozik biztosítani, mely mennyiségek felerészben minden év márcziushó elején, felerészben pedig április hó közepén elszállításra készen kell állani.

A biztosítani szándékolt anyag megnevezése:

Rostálatlan bánya vagy folyam-kavics szükséglet szerint.

Rostált bánya vagy folyam kavics szükséglet szerint.

Felépítményi darabolt kavics 40.000 m³.

Utépítéshez való darabolt kavics 2000 m³.

Terméskő válogatott nagy darabokban (0.1 m³-tól 0.15 m³-ig) 2000 m³.

Terméskő közép nagyságú darabokban (0.05 m alu 0.01 m³-ig) 10 000 m³.

Terméskő kisebb darabokban (0.01 m³ alul 0.008 m³ ig) szükséglet szerint.

Közzuzalék mint fedő anyag 1000 m³.

Rostaltj szükséglet szerint.

A felépítményi kavicsnak 5—6 cm.-nyi, az utépítéshez kavicsnak 3—0 cm.-nyi nagyságúnak és minden földes anyagtól és zuzaléktól mentesnek kell lennie.

A fentiek magukban foglalják az évenként előreláthatólag szükségletű mennyiségeket, azonban a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének jogában áll a fent kitűntetett mennyiségeket a végleges átengedés alkalmával 50 százalékkal csökkenteni, avagy a szállítási év folyamán 50 százalékkal felelni.

A biztosított mennyiségnek kevesebb megrendelés esetén szállító a magyar királyi államvasutak

ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

A fenti anyok ajánlattételéhez szükséges ajánlati űrlapok, pályázati feltételek az alább felsorolt hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők, míg az általános szállítási feltételek csakis közpénz fizetés mellett a magyar királyi államvasutak nyomtatványtárától (Budapest, Andrassy-ut 73—75. sz.) 50 fill. áron szerezhethők meg.

Az ajánlatok a külön e célra szerkesztett ajánlati űrlapon teendők.

A szállítás az anyagok szállítására nézve fennálló 129291/96. sz. általános, valamint az aradi üzletvezetőség részéről egyidejűleg kiadott pályázati feltételek alapján eszközölendő, mely feltételek a pályázati határidőig előírt üzletvezetőség anyag- és leltár beszerzési osztályánál ingyen megszerezhetők, valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az egy koronás magyar kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külcimnel: „Ajánlat kavics és terméskő szállítására 31062/903. sz.-hoz” 1903. évi december hó 5-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi december hó 4-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál teendő le, esetleg oda posta útján küldendő be.

Az ajánlatok fölötti határozathozatal, illetve a szállítás oda ítéltése az ajánlat felbontásától számított 28 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Arad, 1903. november hóban.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnvomas nem díjazatik.)

Magy. kir. Államv. üztv. Szegeden.

35161—903. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Jassenova és Oravicza állomáson megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezenel nyilvános pályázatot hirdetnek.

A bérlet fenti vendéglőre nézve 1904. évi május hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át vagyis 1909. évi április 30-ig.

Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: Jassenova állomáson: 1 szoba földszint 25 m², 3 szoba emeleten 52 m², 1 konyha emeleten 9 m², 1 vendéglős konyha 12 m², 2 padlás 157 m², 1 pincze 42 m², 1 jégverem 31 m², III. osztályú étterem 32 m². Elárutási engedély: I—II. osztályú ét- és váróterem 68 m², peron rész 39 m². — Oravicza állomáson: 1 lakosztó 34 m², 1 cseledszoba 22 m², 1 konyha 26 m², 1 éléskamra 9 m², 1 pincze 34 m², 1 tálló 10 m², 1 padlás 125 m², 1 árnyékszek. Elárutási engedély: I—II. oszt. ét- és váróterem 63 m², III. oszt. ét- és váróterem 33 m².

Az egy-egy koronás bélyeggel ellátott és 1. „Ajánlat a m. kir. államvasutak fönt kiirt Jassenova állomása pályaudvarán levő üzletre,” 2. „Ajánlat a m. kir. államvasutak fönt kiirt Oravicza állomás pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönbben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi december hó 19-én déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségipalota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz Kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi december hó 18-án déli 12 óráig vagy személyesen átadandó, vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a közös célra szolgáló III. oszt. váró- és étterem fűtése és világításának felét a m. kir. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letételről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vételül nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1903. évi november hó.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnvomas nem díjazatik.)

• Vegyünk •

Magyar Iparművészeti

Sorsjegyet!!

ÁRA 1 KOR.

FŐNYEREMÉNY 30,000 KORONA.

Főelárusító:

2775

az Aradi Ipar- és Népbank, Aradon.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozóknak kéri a hirdetés alatt lévő számokra hivatkozni.
Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.
—••• Telefon szám: 151. —•••

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Weitzer János toll.

Nikkelezett aczélből.

Kapható: Ingusz I. és Fiaid, Telefon 517.

Irodai gyakornoknak

kerestetik jó írással kezdő fiatal ember. Folyamodványok az iskolai képzettség megjelölésével „Gyakornok” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 2514

Ugyes himzőnő,

ki a legkomplikáltabb himzéseket ellsmert jó ízléssel készíti, ajánlja magát a n. é. hölgyközönség figyelmébe. Czim Wollfarth Alajosné, Aulich Lajos-utca 21. sz. 2515

Egy 4 esetleg 5 szobás

lakás november hó 1-ére olcsón kiadó, Halász-utca 27. 1968

Meglepő olcsó ár!

Posztó boka-védő, kivarrott gomblyukkal, több színekben párja 95 kr. Kapható Münz I. uri divatüzletében. 2769

Gyorsírást

Gabelsberger-féle német levelezésre rövid időn belül alaposan tanítok. Czim a kiadóban. 2760

Olcsó háztelek

eladó a vasút közepében, Lővész-utczában két telek. Mindegyik 170 □-öl. Tudakozódní lehet Sárosy Istvánnal, Halász-u. 28. 2759

Painis hajfijító

használatával a megőszült haj eredeti színié nyeri vissza. A fejőrt nem festi, a ruhanemőn fölött nem hágy, többi előnye, hogy a hajszálakat erősíti és hogy teljesen ártalmatlan. Egy üveg ára 2 korona. Főraktár Budapestben: Petri Ottó gyógyszerárúdnak, I. k., Árkád-körút 51. 2642

Forray-utca közelében nagyobb lakás

három szobával, előszobával, konyhával január vagy február elsejére **kerestetik.**

Ajánlatok Assael H. és Fia ékszerüzletébe küldendők. 2763

Elefántcsont
Név-jegyek

kaphatók
Aradi Nyomda
Rtársaságnál.

Uri házakhoz

ajánlkozom

Vasalásra.

Remek szép munkáról mindenkit előre is biztosítok.

Czimem:

Mayer Róza,

Schweidel József-utca
18. szám. 2774

Telefon 242. sz.

Kalmár * * * * József

villanyműszerész

Kerékpár és varrógép rak-tára

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Raktáron tartok család

Singer varrógépeket, karikahajós (Ringschiff) gépeket házi vagy ipari használatra 5 évi írásbeli jótállással, kedvező havi részletfizetés mellett.

Varrógép javítások jótállás mellett eszközöltetnek.

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemes ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Ketemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerárúdnak Aradon. 2281

Telefon szám 96.

Legalkalmasabb és legolcsóbb

karácsonyi és ujévi ajándék

Singer varrógépek

családok és iparosok részére.

Hammer Vilmos

műszerésznél

öt évi jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett kapható.

Raktáron 2767

Singer karikahajós és Centrál Bobbin gépek.

Arad legrégibb varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság tér 7. sz.

Telefon szám 96.

Arad legnagyobb

óra és ékszerraktára.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLUM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vőtelek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstneműek készpénzért a legmagasabb árban megvételnek vagy más új tárgyakra átcseréltetnek. 2508

—Kéretik kísérletet tenni.—

720—1903. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi árvaház részére 1904. évben szükséges marhabús, öreg s fiat borjibus és fagygyu szállítása iránt folyó évi december hó 7-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. a marha és öregborju husra kilogrammonként 1 korona 03 fillér, II. a fiatal borju husra kilogrammonként 1 korona 40 fillér, III. nyers fagygyura kilogrammonként 56 fillér.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1903. évi november hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

M. kir. államvasutak.

151212—903. A. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évben, esetleg 3 éven át szükséges ön szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi december hó 5-én déli 12 óráig beterjesztendők, s bánatpénz pedig 1903. évi december hó 4-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárszerzési szakosztályánál (Budapest, VI., Andrassy ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1903. évi október hó.

Az igazgatóság.

(Ülányomás nem díjazatik.)

Legjobb a dr. Forti-féle SEBTAPASZ.

Még eddig semmiféle tapaszt nem érte el ennek a jó hatását!

Forti László eredeti gyártmánya.

Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű sebeknél, égéseknel, daganatoknál, stb. Azonnal csillapítja a fájdalmat, osztatja a daganatot és rögzíti a sebet, a nélkül, hogy vágni kellene. A női emlígyulladással biztos eredménnyel alkalmazatik. Ára 2 kor, kisebb 1 kor, és a legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban. Forti László Budapest, II. ker. Iskola-utca 12. szám és a főraktárban Budapestben. Török József gyógyszerárúdnak, Király-utca 12. számánál Budapestben minden és a vidéken a nevezetesebb gyógyszerárúdnak. Az eredeti dr. Forti-féle sebtapasz külön csomagolásán, mely F. L. betűvel van lepecsételve, az itt látható védjegyet, sajátkező aláírását a Budapesti kereskedelmi és iparkamara 6080/1898. számú végzésével meg-erősítette.

A számtalan értéktelen és ártalmas utánzatok arra indítottak, miszerint az utánozó ellen a törvényes lépéseket megtegyem és ezek alapján a budapesti büntető bír. járásbíró-ság 1898. június 30-án kelt B. XI/2. számú végzésével a tapaszt hamisítóját, Forti Györgyöt, a tapaszt tovább készítésétől szigorúan eltiltotta és elítélte. 2649

Forti László